"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 77 — 1930 | Tiistaina, huhtik. 1 p:nä — Tues., April 1 | XIV Vuosik. — Vol. XIV

Valtaluokka harjottaa terroriaan Europassa kommunisteja vastaan

Sotavastaisissa mielenosoituksissa käytetty väkivaltaa useissa maissa — Ranskassa ammuttu väkijoukkoon

LENS, Ranska, maaliskuun 21. — Tämän kaivosalueen kaivostyöläisten eilen toimeenpanivat kommunistisen puolueen johdolla suuria sotavastaisia mielenosoituksia joissa vaadittiin imperialistien sotavalmistelut lopettamaan ja tarkoituksena muka on protestoida uskoteltua Neuvostoliitosta uhkaavaa sotavaaraa vastaan. Poliisivoimat raakamaisesti käsittävät väkijoukon päälle, piekseen ja tallaten naisia ja lapsiakin. Rähmän tuhkuutensa huippusaavutuksekseen ampuivat poliisit vielä useita revolverilaukauksia väkijoukkoon, haavoittaen 12 työläistä.

Mielenosoituksella oleva väkijoukko koetti puolustautua uljaasti rientäviä poliiseja vastaan, jotka olivat heidän antamassa työläisille kovan rangaistuksen osoituksen siitä "suojelevaisuudesta", joka vallitsee kapitalistisissa maissa ja jota koetetaan saattaa jälleen Ntuvostoliitossa olevan vallitsemaan.

Puolassa vallitsee hallituspula

WARSOVA, maaliskuun 31. — Jean Pilsudski, marsalkka Pilsudskin veli, on ilmoittanut presidentti Ignacy Moscickille, että hän ei ole onnistunut uuden kabinetin muodostamisyrityksessä.

Presidentin arvellaan tarjoavan kabinetin muodostamista entiselle pääministeri Bartelille tai eversti Slavekille.

Hiilenkaivajain palkkaneuvottelut rauenneet Albertassa

Eivät päässeet yksimielisyyteen kaivosten omistajain kanssa

CALGARY, Alta., maaliskuun 31. — Canadan kaivosmiesten union toimeenpaneva komitea on ilmoittanut, että kolmipäiväisessä konferenssissa, mikä pidettiin täällä, ja missä käsiteltiin uutta palkkataksakysymystä, ei voitu tehdä mitään lopullista päätöstä, sillä joissakin osissa maakuntaa oli jouduttu erimielisyyksiin kaivostenomistajain kanssa palkkakysymyksen johdosta. Tämän uuden palkkataksan piti astua voimaan huhtikuun 1 päivän jälkeen.

Presidentti Wheatley ilmoitti konferenssin hajonneen, edustajien lähtiessa kotiinsa.

Belgrade, Jpugoslavia, maaliskuun 31. — Myrskyssä sattuneen onnettomuuden vuoksi kaatui eilen huvimatkalla oleva moottorivene Ochrida-järvellä, mikä on Albanian ja Jugoslavian rajalla. Veneessä olevista 11 henkilöstä hukkui 9. Kuolleiden joukossa olivat m.m. Koritzassa oleva Kreikan konsuli, eversti Protitch puolisoineen, Jugoslavian konsulaatin sihteerin Kristichin puoliso ja Tshekkoslovakian konsulin puoliso.

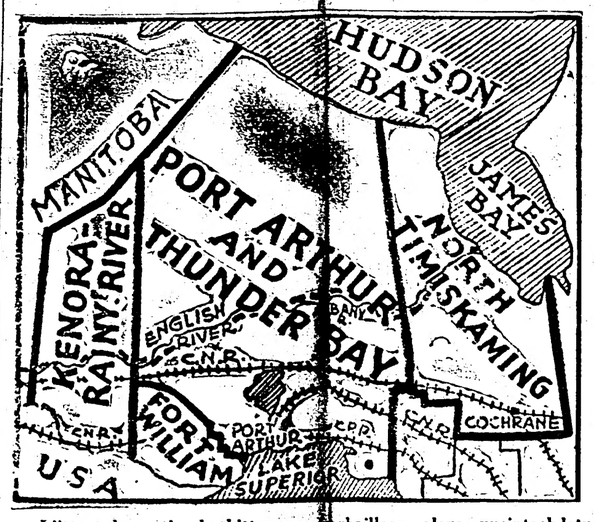

Liittoparlamentin harkittavana parhaillaan oleva uusintaehdotus parlamenttiedustuslakiin sisältää Pohjois-Ontarion vaalipiirien uudelleen järjestäminen siten kuin ylläoleva kartta osoittaa. Täten tulevat maakunnan pohjoisimmatkin osat sisällytettyä vaalipiireihin ja tullaan siellä oleville asukkaille, joita kylläkin on vähän, antamaan tilaisuus äänestää vaaleissa.

Siitä huolimatta, että mitään varsinaista uutta ei ole tulevista liittoparlamenttivaaleista, tulevat ne kuitenkin kiihtymään tulevaisuudessa toimitettavaksi. Silloin on työläisten muistettava äänestää oman puolueensa, Kommunistisen puolueen, ehdokkaita.

Englannin puuvillatuotteet etuoikeutettuun asemaan Intiassa

Tälläkin tavoin koetetaan pönkittää Englannin puuvillateollisuutta

NEW DELHI, Intia, maaliskuun 31.— Intian lainlaatijakunnassa hyväksyttiin tänään tariffilaki, minkä mukaan joillekin Lancashiren pumpulituotteille annetaan 5 prosentin tullietuoikeus. Pandit Malaviya kannattajineen poistui istunnosta ennen tariffiesityksen hyväksymistä, osoittaakseen vastalauseensa toimenpidettä vastaan.

Tariffiesityksen mukaan korotettiin yleinen tulli 11 prosentista 20 prosenttiin, vaan brittiläisten pumpulikankaiden tulli 11 prosentista 15 prosenttiin.

Etuoikeutetulle tilalle ei aseteta sellaisia kankaita, mitkä kilpailevat Intian kankaiden kanssa, kuten valkasemattomat kankaat ja kankaana värjätyt lajit.

Debreczen, Unkari, maaliskuun 30. — Rouva Daniel Molnar vangittiin täällä eilen syytettynä 19 vuotta sitten tapahtuneen ensimäisen miehensä myrkyttämisestä. Miehen ruumis oli kaivettu ylös haudastaan, ja ruumiin sisältä löydettiin runsas annos myrkkyä.

Sotaa Neuvostoliittoa vastaan valmistellaan häikäilemättömimmin

Brittiläisen imperialismin aseeksi muodostettu fascistijärjestö lietsoo Neuvostovastaista mielialaa Canadassa

Eli 6 vuorokautta hauli aivoissa

SARNIA, maaliskuun 29. — 14-vuotias poikanen Morty Barnes kuoli tänään täkäläisessä sairaalassa noin viikko sitten saamistaan vammoista, kun hauli kko putosi alas puupinon päältä ja tämän lauetessa tunkeutui viisi haulia päähän. Poikanen eli yli kuusi vuorokautta, vaikka hänellä oli hauli keskellä aivoston. Hänen paranemisestaan ei ollut alunperinkään toivoa.

Juuri käsiimme saapunut brittiläisen imperialismin etuja ajava "New Canadian"-lehti, jota kustantaa fascistinen kustnnuslike, mitä häikäilemättömimmällä tavalla hyökkää Neuvostoliittoa vastaan ja nostaa tunnuksenaan iskulauseen "Englannin lippu liehumaan yli Ukrainan!" Lehti on erikoisesti tarkoitettu ukrainalaisille työläisille Canadassa.

Tämän lehden takana on fascisti-imperialistinen järjestö, "Brittiläisten ukrainalaisten liitto", joka peittelemättömästi ajaa tätä Neuvosto-vastaista politiikkaa ja periaatetunnuksessaankin osoittaa ajavansa Ukrainan työläisten ja talonpoikain asiaa tämä brittiläisen imperialismin intressien vaikutuksen alaisena.

Harkkeen takana oleva vastavallankumouksellisen kopla, joka koettaa saada Canadassa olevat ukrainalaiset työläiset europalaisten valkovartioiden ja muitten vastavallankumouksellisten kanssa yhteisrintamaan työläisten ja talonpoikain valtiota vastaan ei lainkaan peittele tarkoitusperiään. Julistuksessaan kehoittavat he suoranaisesti vetoavansa brittiläisen hallitukseen, että tämä ryhtyisi toimenpiteisiin tukahduttamaan Neuvostoliiton työläisten ja talonpoikain vallan, ja asettaisi Ukrainaan "itsehallitsevan" **Britannian yliherruuden alaisen valtiokoneiston.**

Brittiläis-ukrainalainen liitto on yksi brittiläisen imperialismin aseista

Että tämä brittiläis-ukrainalainen liitto on puhtaasta brittiläisen imperialismin taistelemasta Neuvostoliittoa vastaan, ilmenee sen julistuksen loppuosassa, missä viitataan niihin oikeuksiin, joita Britannialle tulisi kuulumaan kun se ottaisi "suojeluksensa" alle valkaistun Ukrainan. Selvästi osoittaen, että Britannia tulisi saamaan konsessioneja mineraali-, öljy- ja puutavara-aloilla, josta vastapainoksi Ukraina tulisi muodostumaan "osaksi vapaasta brittiläisestä valtakunnasta."

Imperialismi käytää kaikkia täl. laisia keinoja rakentaessaan maailmanajuista rintamaa Neuvostoliittoa vastaan, muokatakseen tällaisten harhaanjohtavien ja valheellisten hankkeiden kautta mielialaa, mikä kapitalistiluokan päämääränä on juuri tällä kerralla. Canadankin ukrainalaiset ja muut työläiset tulevat näkemään Neuvostoliittossa ainoan isänmaansa ja antavat paittua imperialistien petoshankkeille.

Vallankumoukselliset joukot saavuttaneet uusia voittoja useilla alueilla Kiinassa

Ulkomaisten riistäjäin agentit tullaan evakuoimaan vaaranalaiselta alueelta

SHANGHAI, maaliskuun 31. — Kiangsin maakunnan pääkaupungissa Nanchangista tiedotetaan, että tilanne siellä on muodostumassa alati uhkaavammaksi kumousarmeijan lähestyessä kaupunkia. Todennäköisesti siellä olevat ulkomaisten yhtiöitten edustajat, lähetyssaarnaajat j.n.e. tulevat poistumaan kumouksellisten etenemisen edellä. Samoin hallitusviranomaisten ja virastojen y.m. evakuoimiseen ollaan valmistumassa. Punaiset joukot, jotka tähän saakka ovat toimineet etupäässä Kiangsin eteläisessä osassa, ovat nyt liikkumassa kauemmaksi pohjoiseen, joka suuresti huolestuttaa kansallisen hallituksen sotilasviranomaisia, sillä rittäviä mahdollisuuksia puolustukseen ei ole, näitten tunnistamana.

Nanchangin itsensä kerrotaan olevan perin vaaranalaisessa asemassa, sillä vallankumoukselliset ovat tilaisuudessa valloittamaan sen milloin hetkellä hyvänsä. Huomattu kumouksellisten johtaja Chuteh itse on kahdeksan tuhannen punasoturin kanssa etenemässä Nanchangiin. Kiihoittaakseen yrityksiä Chutehin "tehottomaksi tekemiseksi" on Kiangsin maakuntahallitus luvannut 50,000 dollarin korvauksen sille, joka surmaa tai saattaa vangiksi tämän kumousjohtajan.

Vallankumoukselliset ovat onnistuneet saamaan haltuusa tärkeitä strateegisia keskuksia, katkaisten m.m. liikenteen Manchang-Kiukiang radalla, mikä rata on yksi tärkeimpiä reittejä, joka yhdistää Kiangsin muun Kiinan kanssa. Kiinalaisia tykkiveneitä on lähetetty Nanchangiin, mutta näitten uskotaan olevan lähetetyn etupäässä evakuoimisen auttamiseksi sillä niiden tehoisuuteen ei suuressa määrin voi luottaa kumouksellisia vastaan taisteltaessa.

Neuvostoaate valtaa jalansijaa

Kiinalainen sanomalehdistö kertoo, että kommunistinen propaganda ja avoin myötätuntoisuus neuvostojärjestelmää kohtaan on saavuttanut valtavaa jalansijaa etenkin Zhewanin maakunan eteläisessä osassa niiden alueiden lisäksi, jotka nyt jo ovat kumouksellisen liikkeen takana. Erikoisia propogandajoukkueita on järjestetty pitkin Fukien rajaa levittämään kommunistista propagandaa työläisten ja talonpoikain keskuudessa, sillä Kiinan kumoussodan onnistuminen on yhtä paljon riippuvainen sen valistuksellisesta propagandatyöstä kuin avoimesta aseellisesta taistelustakin.

Useiden lähetyssaarnaajien kerrotaan joutuneen muitten mukana punaisten vangiksi, jonka johdosta yritetään nostattaa eräänlaista hysteerista tilaa kapitalistisissa maissa, mielialan katkeroittamiseksi Kiinan vallankumousliikettä vastaan.

Draperin hurtat estävät lakkovartioinninkin

PETOMAISESTI PIEKSÄNEET LAKKOVARTIOITA

TORONTO, maaliskuun 31. — Lakimies J. L. Cahen, joka edustaa työväen puolustusliittoa ja kansainvälisen maalarien union osastoa no. 1014, on ilmoittanut nostavansa oikeusjutun, saadakseen selville, eikö lakkolaisilla ole oikeutta rauhalliseen lakkovahdintaan. Maalarien unio-osasto ryhtyy puolustamaan kolmea lakkovahtia, jotka vangittiin viime viikolla, vaan vapautettiin viime perjantaina poliisioikeudessa. Miehet palasivat lauantaiaamuna lakkovahtiin uudelleen, mutta ilmoittivat uniolle poliisien hyökänneen heidän päälleen pieksäen heitä raakamaisesti.

Asianajaja Cohen on ilmoittanut, että häntä on neuvottu tekemään asiasta ilmoitus poliisikomissioonille, sekä nostamaan oikeusjuttu poliisitarkastaja Marshallia ja hänen alaisiaan poliiseja vastaan.

Kolme kysymyksessä olevaa lakkovahtia, Isidor Minstern, David Mangel ja Alfred Lederman, ovat selostaneet Mangelin kantaneen taulua, missä huomautettiin yleisölle lakosta. Pari siviilimiestä pidätti hänet paikalle saapuneelle poliisille. Paikalle saapui myöskin poliisitarkastaja Marshall ja yhdessä edellisen poliisin kanssa he ensin pieksivät Mangelia, sitten kääntyen Ledermaniin, alkaen mukiloimaan tätäkin.

Poliisipäällikkö Draper on kieltäytynyt luonnollisesti antamaan mitään selostusta asiasta ja poliisitarkastaja Marshall väittää miesten todistukset kokonaan valheeksi. Hän on selostanut, että he ottivat vain lakkoilmotukset pois ja repivät ne. Tässä taas on uusi todistus Draperin hurttien raakamaisuudesta, mitä he harjoittavat, järjestyneitä työläisiä kohtaan.

Kalastajalaiva uponnut miehistöineen

LERWICK, Shetlandin saaret, maaliskuun 31. — Ben Doran-niminen kalastaja-alus ajoi viime lauantaina kovassa myrskyssä vaaralliselle karille läntisen Shetlandin luona. Laivan miehistö, seitsemän miestä, koetti pysytellä kiinni laivan taklauksissa, vaan nyt ilmoitetaan miesten ja laivan kadonneen.

Rannasta lähti aluksia paikalle pelastamaan miehiä, vaan ne palasivat useita tunteja myöhemmin ja kertoivat laivan särkyneen ja uponneen. Mitään merkkiä miehistä ei ollut nähtävissä.

Oshawassa vallalla ankara työttömyystila

SADAT PERHEET JA LUKUISEMMAT YKSINÄISET MIEHET NÄLKÄÄN NÄÄNTYMÄSSÄ

OSHAWA, maaliskuun 31. — Oshawan työläiset ovat joutuneet tämän talven aikana kärsimään äärimäistä kurjuutta, sillä kaupungissa ei ole ollut töitä nimeksikään. Suurimmassa tehtaassa, missä normaaliaikana on pidetty työssä 5,100 työläistä, on tämän talven aikana pidetty ainoastaan 3,500, ja näistäkin on suurin osa saanut olla työssä vain muutamia päiviä viikossa, ja monet ovat olleet työttöminä koko talven. Tämän lyhyttä työviikkoa, niin että saamallaan palkalla ovat tuskin hengissä pysyneet.

Kaikki liike ilmoitetaan olevan lamaannuksissa, ostajia ei ole, kun kenelläkään ei ole rahaa. Satoja taloja on tyhjänä. Talojen omistajat eivät ole voineet maksaa verojaan. Työttömiä on tullut kaupunkiin lisää muualta päin, toivossa saada täältä työtä.

Talven kuluessa ei ole järjestetty mitään työmaita. Ainoastaan 240 miestä pääsi työhön likaviemärilaitoksen tekoon, mitä aljettiin tekemään viime syyskuussa, vaikka alkujaan oli tarkoitus tehdä se vasta ensi vuoden aikana. Mutta tämäkin työmaa on nyt lopussa ja nämäkin miehet joutuvat työttömiksi. Samoin ilmoitetaan tehtaista pantavan pois työläisiä "järjestelyjen" vuoksi, joten aina on tiedossa työttömien joukon lisääntyminen vähenemisen asemasta.

Nämä työttömät perheineen ovat joutuneet olemaan erilaisten hyväntekeväisyysseurojen lahjoittamien avustusten varassa. Perheen äidit ovat joutuneet etsimään kaikenlaista työtä, millä voisivat vähänkään ansaita perheittensä ylläpitoa varten.

Viranomaiset ihmettelevät, kun Oshawassa ei ole tämän kurjan talven aikana tehty yhtään huomattavampaa rikosta, vaikka tilanne on ollut näin kurja.

Ferguson ei lähde Washingtoniin viinaksien puolesta

TORONTO, maaliskuun 29. — Pääministeri Ferguson ilmoitti eilen illalla että hän ei tule esiintymään Washingtonissa kokoontuvassa kongressin komiteassa, mikä tutkii parhaillaan väkijuomakysymystä. Washingtonin lehdissä on arveltu, että Ferguson menisi vastaamaan "märkien" puolesta entisen pääministeri Druryn tekemiin väitteisiin.

Pääministeri on selittänyt, että jos tämä komitea haluaa lähettää virallisen edustajansa Ontarioon, niin maakuntahallitus avustaa tätä todistusainehiston keräämisessä.

Australiassa vaaditaan korkeampia tulleja

ADELAIDE, Australia, maaliskuun 31. — Australian kauppakamarien yhdistyksen konferenssissa hyväksyttiin päätöslause, missä vaaditaan pikaisia toimenpiteitä tullien korottamiseksi. Päätöslauselmassa pahoitellaan, että tullien korottamistoimenpiteellä on huonot seuraukset Suur-Britanniaan nähden, vaan toimenpide on tarkoitettu yksinomaan Australian taloudellisen ja rahallisen tilanteen parantamiseksi.

Saksan poliisi hyökännyt talonpoikaiskongressiin

TARKOITUS FASCISTITERRORILLAAN TUKAHDUTTAMAAN KAIKEN TYÖVÄEN TOIMINNAN

BERLIINI, maaliskuun 30. — Saksalaiset poliisit antoivat eilen uuden todistuksen fascistisuudestaan, ryntäämällä täällä koolla olevaan maalaisten talonpoikien kongressin kokoukseen, missä on edustajia 17 eri maasta. Poliisit ottivat edustajilta pois passin ja vangitsivat 25 sellaista edustajaa joilla ei ollut passia.

Oxfordin yliopistoa edustava pr. Mitrany protestoi eilen tätä passin pois ottamisesta brittiläiselle lähettiläälle.

Poliisit eivät antaneet mitään selitystä häpeällisen toimenpiteensä johdosta, vaan todennäköisesti he pelkäsivät tämän kongressin olevan kommunistisen järjestön ja siksi kiiruhtivat näyttämään fascistisuuttaan.

Rautateiden korjauspajatyöläisten konventsioni

MONTREAL, maaliskuun 30. — Amerikan työväenliittoon kuuluvan rautatietyöläisten union alue n:o 4 kaksi-vuotiskonventsiooni pidetään Winnipegissä, Man., alkaen kesäk. 2 päivä 1930.

Osastoon n:o 4 kuuluvat kaikki Canadan rautateiden pajatyöläiset ja on se yksi suurin ja voimakkain teollisuusjärjestö Canadassa. Viimeisen konventsioonin jälkeen ilmoitetaan tehdyn uusi palkkasopimus Canadan rautatieyhtiöiden liiton kanssa. Sen mukaan saatiin 5 prosentin palkankorotus tuntia kohden ja saatiin poistettua useita yhtiön ja union välisiä erimielisyyksiä.

Union toimintaa on laajennettu myöskin kaikkiin Canadan kansallisen rautatien vaunujen korjauspaikkoihin, ja nälle korjaustyöläisille ilmoitetaan saadun yksi vapaa päivä viikossa täydellä palkalla.

Belgia huikeassa sotavalmistelussa

Viisi sataa miljoonaa frangia kulutetaan linnoitusten rakentamiseen

BRYSSELI, Belgia, maaliskuun 29. — Belgian hallitus on ryhtymässä enistä kiivaammasti varustautumaan tulevan sodadn varalta. Niinpä Belgian parlamentti myönsi viiden seitsemän miljoonan frangin suuruisen määrän sotavalmistelutarkoituksiin, millen se käytettäväksi linnoitusten rakentamiseen ja korjaamiseen pitkin Belgian rajoja.

Työt ovat jo aloitetut, sillä ne tullaan suorittamaan kuumeisella kiireellä ilmeisestikin ollen herrojen teidossa sodan piakkoin syttyminen.

CANADAN HUNAJATUOTANTO

Winnipeg, Man., maaliskuun 31. — Canadassa tuotetaan vuosittain 25 miljoonaa paunaa hunajaa, ja tästä lähes yksi kolmas osa tuotetaan kolmessa maakunnassa, Manitobassa, Albertassa ja Saskatchewanissa. Viime vuonna tuotettiin näissä kolmessa maakunnassa yhteensä 7,818,000 paunaa, Manitobassa 6,899,000; Albertassa 514,000 ja Saskatchewanissa 400,000 paunaa.

Kaivosräjähdys salvannut kuusitoista kaivosmiestä surmanloukkoon Kentuckyssä

Pelastusjoukkueet työskentelevät kuumeisesti, mutta toivo miesten pelastamisesta heikkenee

KETTLE ISLAND, Kentucky, maaliskuun 31. — Kuudentoista hiilenkaivajan salpautuessa eilen tapahtuneessa räjähdyksessä täkäläiseen Pioneer-hiilyhtiön kaivantoon, ovat pelastusjoukkueet työskennelleet näiden työläisten pelastamiseksi, onnistumatta vielä tähän mennessä. Vidontoista tunnin työskentelyn jälkeen ovat pelastustyöläiset vielä noin tuhannen jalan päässä paikasta missä salpaantuneiden hiilenkaivajain tiedetään olevan. Enään ei kukaan omaa toivoa saada näitä miehiä pelastettua, sillä heidän uskotaan kuolleen kaasuun, jota kaivannossa on huomattavasti.

Jokainen onnettomuuden uhreista, lukuunottamatta yhtä, on perheellinen mies, joten tämäkin tapaturma jos se päättyy näiden riistovoittojen uhreina salpaantuneiden kaivosmiesten kuolemaan tulee olemaan ankara isku tälle kaivoskylälle.

Tällaiset hirvittävät onnettomuudet ovat muodostumassa alati jokapäiväisemmiksi kapitalistisen riiston kärjistyessä äärimäisyyksiinsä. Kaikki tällaiset onnettomuudet ovat useimmissa tapauksissa kapitalistiluckan voitonjanon tuloksia, sillä työnantajahuokalle tulee halvemmaksi uhrata työläishenkiä kuin sijoittaa pääomaa turvallisuus y.m. laitteisiin.

Briandilla uusi sopimusehdotus

Laivastokonferenssin epäonnistumista koetetaan salata

LONTOO, maaliskuun 29. — Briandin ilmoitetaan palanneen Ranskasta uuden ehdotuksen kanssa Välimeren sopimuksen muodostamisesta. Näin [illegible] vallan turvallisuussopimuksella [illegible] ehdotettiin muka pohdittavaksi [illegible] laivastokonferenssin [illegible]

Atlannin meriliikenteessä kilpaillaan

TORONTO maaliskuun 31. — C.P.R. yhtiön merenkulkutoimisto suunnittelee, että uuden "Empress of Britain"-laivan [illegible] Atlantin [illegible] Quebecin [illegible] matkustajat pääsevät New Yorkiin torstaisin, tasan viisi vuorokautta sitä, kun laiva lähti Cherbourgista.

Kun laiva saapuu Quebeciin, on laivan tuloa odottamassa pikajunia, joilla matkustajat viedään New Yorkiin. Montrealiin, Torontoon ja Detroitiin. Tällaisen yhdistetyn matkalipukenteen kautta pääsevät matkustajat perille määräpaikkaansa kuuden tunnin sisällä, mikä sisältyy Eremenin ottamaan aikaan.

"Empress of Britain" tulee kulkemaan keskimäärin 24 solmuvälin nopeudella ja se on rakennettu kaikin puolin uudenaikaiseksi.

Gandhi lopullisesti paljastaa petoksensa

Toteaa, että hän ei missään tapauksessa ole työväenluokan asialla käydessään "rauhallista sotaansa"

BOMBAY, Intia, maaliskuun 31. — Intian "kansallisten" johtaja Mahatma Gandhi on edelleen marssimassa Cambaynlahdelle, jossa hän uhkaa "vapisuttaa" brittiläisen maailmanvallan perusteita valmistamalla suolaa brittiläisestä monopoolista huolimatta. Samaan aikaan kun hänen ryntäyksensä avoimesti taantumuksellinen luonne on ollut selvänä jo kauan aikaa yleensä valveutuville työläisille, paljastaa Gandhi itsensä nyt lopullisesti työväen taisteluliikkeiden harhaanjohtajana ja ntinollen loppujen lopuksi brittiläisen imperialismin valta-asemaa vahvistavana agenttina.

Gandhi on julkisesti selostanut, että hän ei enään hyökkää Englannin Intiassa olevan varakuninkaan loordi Irwingin palkkaa vastaan, jonka hän oli aikaisemmin osoittanut olevan "kohtuuttoman" suuren kansan tuloihin verrattuna. Matkustamisen ja ainaisesti palkasta toiseen siirtymisen sanoi Gandhi matkallansa tulleen huomaamaan tulevan maksamaan niin paljon, että hieman korkeampi palkka ei matkustavaiselle henkilölle ole lainkaan liikaa! Tällaisilla otteilla alkaa Gandhi tukemaan yhä avonaisemmin brittiläistä riistovaltaa Intiassa.

15-vuotias tyttönen syytteeseen murhasta

NORTH BAY, maaliskuun 29. — Tänään oli oikeudessa alustava kuulustelu, missä tutkittiin 15-vuotiasta tyttöstä Irene Fosteria, jonka syytetään tappaneen äitinsä viime maanantaina. Oikeuskuulustelu pidettiin suljettuna ja ainoastaan asianomaiset saivat olla läsnä, näiden joukossa oli tyttösen isä. Mutta kuitenkin on saatu tietää, että tyttönen tässä alusavassa kuulustelussa asetettiin syytteeseen äidinmurhasta.

Siirtolaiset pidätettynä seitsemän vuotta

LONTOO, maaliskuun 30. — Kolmetoista venäläistä siirtolaista, jotka olivat matkansa Amerikaa [illegible] v. 1923 päätyneet jatkamaan [illegible] muutaman viikon sisällä. Kaksi siirtolaista ovat odottaneet [illegible] seitsemän vuotta englantilaisella "Filmsaarella". Hampshiressa olevassa Atlantic Port majatalossa, Southamp, paikka Yhdysvaltoihin.

Heistä ovat viimeiset niistä 600 siirtolaisesta, joiden matka keskeytettiin yllättäkkiä, kun he olivat päässeet Southamptoniin, astuakseen siellä Yhdysvaltoihin vievään laivaan, kun tuli tieto, että Yhdysvaltain siirtolaislakia on muutettu, ja jos he jatkaisivat matkaansa New Yorkiin, heidät palautettaisiin takaisin.

Toiset 570 siirtolaista ovat jatkaneet matkaansa pienissä joukoissa, niinkuin olosuhteet ovat sallineet. Toiset naisista ovat päässeet Yhdysvaltoihin, mentyään avioliittoon Yhdysvaltain kansalaisen kanssa.

VAPAUS Canadan suomalainen työväestön ääneenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.
VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario. Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2387W.
Phones: Office (job work, advertisements, etc.) 1038—Editor 536W—Bookstore 2387W.

Julkaisija J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

TILAUSHINNAT:
3 vk.$4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muihin ulkomaille: 3 vk. $6.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset ilmaiseksi. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoerailmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $2.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50 lisämaksu kiitoslauseelta tai muistoväsytkä. — Tulotaan tiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmettajien ja ilmoitusagenttuurien on, vaadittaessa, tähetettävä ilmoitushinta etukäteen.
General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenjohtajan personallisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Ukrainalainen fascismi Canadassa

Mustat kansallisfascistiset virtaukset siirtolaiskansallisuuksien keskuudessa alkavat Canadassa saada uusia lisävivahduksia, jotka liittyvät siihen pohjavirtaukseen, mihin brittiläinen imperialismi pyrkii. Suomalaisten keskuudessa on äskettäin tapahtunut yritys keskittää valkokansalliset pyyteet yhteen järjestöön, vastikään perustettuun "ulkosuomalaisseuraan", jonka osastoja on perustettu eri paikoille Canadassa. Mutta varsinkin ukrainalaisten keskuudessa on käynnissä mitä kiihkoisin lahtaripropaganda ukrainalaisten värväämiseksi fascistisiin järjestöihin, jotka puuhaavat kaikkien mustien voimien yhteisrintamaa Neuvosto-Ukrainan "vapauttamiseksi" bolshevikien "hirmuvallasta". Ukrainalaiset siirtolaiset koetetaan saada näiden mustien ryhmien vaikutusvallan alaiseksi tällaisen ohjelman pohjalla.

Tänään joutuu käsiimme eräs englanninkielellä painettu lehti "The New Canadian", joka ilmoittaa "heijastavansa" sellaisia eri siirtolaiskansallisuuksien keskuudessa olevia kansallisfascistisia lehtiä, kuin ukrainankielellä painettua "The Canadian Farmer", saksankielellä ilmestyvää "Der Nordwesten", puolankielistä "The Times" ja kroatialaista "Canadian Voice". Lehteä kustantaa joku National Press Limited-niminen osakeyhtiö Winnipegissä, joka kustantaa myös edellämainittuja toisia lehtiä, ja ohjelma sillä näyttää olevan eri siirtomaakansallisuuksien kansallisen liikkeen saattaminen sopusointuun brittiläisen imperialismin pyyteiden kanssa, läheisenä päämääränä ollen brittiläisten "traditionien" ja isänmaallisuuden juurruttaminen siirtolaisiin sekä heidän kiihoittaminen Neuvostoliittoa vastaan. Brittiläinen imperialismi näet tietoisesti valmistelee sotaa työläisten valtion kukistamiseksi ja siirtolaiset tällaisten fascistilehtien avulla koetetaan värvätä mukaan.

Lehden yhdistetyssä tammi-helmikuun numerossa on julistus "Brittiläis-ukrainalaisen liiton" perustamisesta. Tämä katala asiakirja on paras todistus niistä voimista, jotka ovat tämän kustannusliikkeen ja lehden takana. Julistuksessa nimittäin mitä roskaisimmalla tavalla parjataan Neuvostoliittoa. Ukrainalaisen kansan, joka itse on perustanut ja rakentaa vapaata autonomista Neuvostovaltiansa, Neuvosto-Ukrainaa, sanotaan elävän kaiken kuvaamattoman verisen hirmuvallan alaisena. Brittiläis-ukrainalaisen liiton ilmoitetaan perustetun Ukrainan vapauttamiseksi "verisestä raakalaisuudesta". Ne 600,000 brittiläis-ukrainalaista, jotka elävät "onnellisina ja tyytyväisinä" brittiläisen valtakunnan suojeluksessa Canadassa, eivät julistuksen toimittajien mukaan — voi tehdä suurempaa palvelusta orjuutettujen heimoveljiensä vapauttamiseksi kuin järjestyä yleismaailmalliseksi liitoksi, hankkiakseen näille veljilleen samanlaisen "onnellisuuden tilan" brittiläisen lipun suojeluksessa.

Työläisten valtakunta on siis kukistettava ja maa liitettävä brittiläisen suojeluherruuden alle, siinä tämän liiton ohjeissa. Liitto aijo toimia yksin Canadan ukrainalaisten keskuudessa, vaan sanotaan, että Euroopan ukrainalaisten on turhan toivoa jonkun ent. hetmanni Skoropadskyn suorittavan Ukrainan "vapautusta". Puolan-vaseiden välityksellä, vaan Euroopassakin olevien ukrainalaisten emigranttien olisi kohdistettava katseensa Britanniaan, joka on aina esiintynyt "sorrettujen kansain puoltajana". Liikkeen johtajien sanotaan valmistavan adressia Englannin kuninkaalle, pyytäen hänen myötäväikutustaan suunnitelmassa, jonka kautta 45,000,000 Ukrainan alamaista pääsisivät "nauttimaan brittiläisen yliherruuden tahi suojeluksen perinnäisistä oikeuksista". Toisessa paikassa julkaistaan Ukrainan kartta, jossa sivulla on brittiläinen "union jack" ja kysymys: "tulecko tämä lippu hulmuamaan Ukrainassa?"

Tämä julistus selvääkin selvemmin kuvastaa erästä viime aikoina pinnalle noussutta ilmiötä, johon emme ole kiinnittäneet kylliksi huomiota. Se edustaa pyrkimystä yhdistää siirtolaiskansallisuuksien keskuudessa ajettavat kansallisfascistiset virtaukset yhteen pääuomaan: brittiläisen imperialismin valtapolitiikkaan. Taloudellisissa vaikeuksissa kamppaileva, yhdysvaltalaisen imperialismin kovin ahdistama brittiläinen imperialismi kohdistaa toiveensa Ukrainaan, jonka se toivoisi saavansa hegemoniansa alle, jos jollakin konstilla saataisiin Neuvostoliitto nujerretuksi. Englantilaista valtaluokkaa vastaan kilpailee puolalais-ranskalainen imperialismi, joka unelmoi samoja valloituksia. Siksi ei ukrainalaisten fascistien Canadassa pitäisi antautua lahtarikenraali Skoropadskyn kelkkaan.

Aivan samalla tavalla, kuin piskuinen valkoinen Suomi on unelmoinut Neuvosto-Karjalan metsärikkauksia, kärkkyvät brittiläiset Ukrainan mineraali- ja metallirikkauksia. Puheenaolevassa julistuksessa sanotaan suoraan: Brittiläisten ukrainalaisten liiton jäsenet uskovat, että brittiläisen yliherruuden tahi suojeluherruuden alaisena (jota luonnollisesti tulisi seuraamaan suurten luonnonrikkauksien, mineraalien, öljyn, metsäalueiden konsessionit), kaikki ukrainalaiset alueet, muodostuen itsenäisiksi yhdistetyikisi ukrainalaisiksi valtioiksi vapaina brittiläisinä dominioina "union jackin" turvassa, eivät enää kärsisi kauhua ja kurjuutta, vaan jatkuvaa edistystä ja kehitystä sekä kotoista kansalaisvapautta".

Tästä näkyy, että kansallisfascistiset liikehtimiset Canadassa ovat kehittymässä asteelle, joka ansaitsee mitä suurinta huomiota kommunistipuolueen ja työväen joukkojärjestöjen taholta, joiden yhtenä tärkeimpänä tehtävänä on kamppailla kaikissa muodoissa esiintyvää valkopropagandaa ja fascismia vastaan.

Kapitalisti ei muka ole kapitalisti

Tällaisen väitteen tekee Ottawan "Journal"-lehti, joka teeskentelee olevansa "itsenäinen" konservatiivilehti. Aiheen otsikossa mainittua väitettä koskevaan toimituskirjoitukseensa sai lehti siitä, että novascotialainen liberaali edustaja Isley hyökkäsi konservatiiveja vastaan, selittäen, ettei konservatiivien johtajilla ole oikeutta puhua "kansan nimissä", koska useimmat heistä ovat suurkapitalisteja. Isley itse luonteutuu niihin suurkapitalistien uskollisiin politiikkoihin, jotka eivät ole huomattavia kapitalisteja, mutta sitävastoin kapitalisteille tekemistään renginpalveluksista saaneet paikan parlamentissa.

Konservatiivien piiska Bennett, joka on monimiljonääri tehtailija, yritti torjua Isleyn väitteen, selittämällä, että kapitalistin rinnassa saattaa sykkiä yhtä lämmin sydän "massoja kohtaan" kuin köyhän rinnassa. Ja "Journal" nousee myös takajaloilleen, tokaisten että omaisuussuhteiden esillevetäminen ja syytökset että raha tekee kelvottomaksi "julkiseen palvelukseen" voi sopia saippualaatikkopuhujalle katukulmassa, mutta sensijaan ei voida suvaita sitä, että "edesvastuullinen" parlamenttipuhuja saarnaa tällaista oppia, joka haiskahtaa "luokkatietoista kateutta".

Meitä ei tässä yhteydessä liikuta se seikka, että joku liberaalinen pikkupolitikoitsija kajoaa tällaiseen asiaan, ja siihen nähden voidaan sanoa, että liberaalipuolue ei poikkea hituistakaan konservatiiveista sekä että Isley itse ynnä Woodsworthit, Irvinit ja Simpsonit ovat yhtä kelvottomat kansan pohjakerrosten etujen edustajiksi, ei sen vuoksi että he itse ovat suurkapitalisteja, vaan siksi, että he ovat myyneet ruumiinsa ja sielunsa kapitalistiluokalle, saaden hiukan paksumman leivän palkkioksi palveluksistaan. Jutun huvittava puoli on ottawalaisen lehden johtopäätökset kysymyksestä, mitkä päättyvät väitteeseen, että kapitalisti ei olisikaan kapitalisti, ja ettei canadalaisen porvarivaltion parlamentissa saa esiintyä minkäänlaisia poliittisia luokkaerokysymyksiä.

Me myönnämme, ettei luokkataistelu ole päässyt tunkeutumaan ottawalaisen edustajakamariin siinä muodossa, että siellä esiintyisi kommunistisia työväen edustajia kapitalisteja vastaan, mutta tämä ei muuta sitä tosiasiaa, että parlamentti on puhtaasti kukkarovallan edustaja, jota sen jokainen edesottaminen todistaa.

Keinottelu Intian vapausliikkeessä

Lehtitiedoista päättäen on Candhin ja hänen kannattajiensa toimeenpanema "rauhallinen ryntäys" Intian itsenäisyyden puolesta saanut vähemmän uhkaavan leiman, kuin mitä oli uskoteltu. Lähtien ensin mahtipontisista puheista, kuten Patelin lausunnot mahdollisesta kansalaissodasta ja Candhin tunteenpurkaukset Intian kansan kärsimysten kyllyydestä, supistui Candhin ja hänen hengenheimolaistensa "siviilivastarinta" ristiretkeen meren rannikolle.

Nämä miekkoset selittävät menevänsä valmistamaan suolaa hallituksen suolamonopoolin vastapainoksi. Koko reissu on kuitenkin osoittautunut fiaskoksi. Piskuinen "pyhiinvaellussakki" on kutistunut matkan varrella. Isorokko on alkanut raivota heidän keskuudessa. Monet kuumuuden ja kävelyn rasittamina ovat jääneet tiepuoleen. Väestö suhtautuu kulkijoihin välinpitämättömyydellä. Hallitusherrat naureskelevat hykertäen käsiään tyytyväisyydestä, sillä jos Intian itsenäisyysliike ei pukeudu sen vaarallisempiin muotoihin, niin hätäkös on brittiläisillä vallanpitäjillä?

Olemme nähneet porvarilehdissä lausuntoja, jotka koskevat Gandhin retkuetta. Toisissa lehdissä vedetään Gandhin suolamatkan epäonnistumisesta se johtopäätös, että väestö säilyttää passiivisen rauhallisuutensa, kieltäytyen kuuntelemasta kiihoittajia ja osallistumasta edes tämäntapaisiin mielenosoituksiin. Tällaiset johtopäätökset — niin mieluisia kuin ne ovatkin brittiläisen imperialismin pönkittäjille — ovat vääriä.

Intian työväestön ja talonpoikaiston kurjissa oloissa, brittiläisessä sorrossa ja vainossa, joka MacDonaldin "työväen" hallituksen aikana on jatkunut hellittämättömänä, ei ole tapahtunut mitään sellaisia muutoksia, jotka edellyttäisi Intian pohjakerrosten rauhoittumista. Gandhin suolaretkueen epäonnistuminen johtuu siitä, että sorrettu kansa yhä selvemmin on alkanut nähdä tällaisen petoksellisen propagandan tuloksettomuuden. Se tajuaa, ettei Intia voi saavuttaa mitään todellista itsenäisyyttä tämäntapaisilla passiivisilla ryntäyksillä.

Ainoastaan koko yhteiskuntaa järkyttävä kumous voi tehdä lopun sekä kiivaasta sorrosta että kolmaisista sortajista. Laajat lakkoliikkeet Intian nousevassa kevytteollisuudessa, rautateillä, metallitehtaissa ja myöskin verokato

NAISTEN OSASTO

...ehdotettavaa T. N. L:n Keski-Ontarion alueen osastoille

...1 päivänä viettävät ...maisten työläisraataajat yh...ssävälisiä juhlapäivää...AVAN orat työläiset tun...maisi yhteiseksi juhla...Tämä kansainvälisenä ...mielenosoituspäivänä ...työläiset tehtaista, kai...ja häpipajoista kaduille ...viettämään koko ...raataisin yhteistä juhlaa. ...puhujia mitä heillä on ...ttavaa ja mieliimme te...Sillä, kuten luonto ke...ää henkiin kaiken elon ...ja herttaisen voimakas ...täyttää ilman, ai...meidän raatajien rin...voimakas vapauden ...sellainen, joka sär...kaikki vaikeammatkin ...sulut, kun me yhdessä ...jokkona rynnistämme e...rapauttamme kohden. ...tilanne on tällä het...tsevämpi kuin ennen. ...eri maissa kokoavat kii...siaan ja varustautuvat ...joukkoteurastukseen. ...jäänyt huomaamatta ...millä eri maissa oleva ...n hyökännyt meidän ...järjestöjen kimppuun, ...vanhoihin työväenluokan ...eturivin taistelijat, ko...ä julmimpiin rääkkäyksiin ...yksiin tukahduttaa aat...Kaikista vainoista huoli...e jatkuvasti kuitenkin py...menemme eteenpäin, ...rottoa kohden punaista ...Vapunpäivä on yksi ...kristä jolloin tarkastetaan ...työläisten yhteiset taistelu...ja siksi meidän tuleekin ...tämän onnistu...stein työläisten mahtavak...oimman näytepäiväksi. C. ...osastoja tällä alueella ...tekemään parhaansa ...vointinsa mukaan tä...isten yhteisen juhlapäivän ...tarkoituksen vastaa...missä paikoilla järjes...toilmakokouksia, osallistu...Toivomme teidän te...saanne tämän juhlan on...

...tudella:

...Keski-Ontarion alue...sihteeristön puolesta

Lyyli Toivonen.

...uosikertomus

...päyrien naisjaoston toimin...a, alkaen maaliskuun 27 ...maaliskuun 5 p. 1930.

...stomme on ollut toimin...ksi vuotta. Pyrkimys on ...tuvasti päästä eteenpäin ...ta huolimatta, sillä vas...e usein tahtoo uuvuttaa ...misen, mutta yhteisym...llä voidaan voittaa suu...n vastoinkäymiset.

...isia on pidetty 23, joista ...on ollut työ- ja toinen ...okous. Jäsenmäärä on 11. ...kokouksiin on ollut kiitet...ienet on ollut aina koko...saapuvilla muutamia poik...lukuunottamatta. Ohjel...lukissa on suoritettu runo...suntaa, kertomusten luke...on ollut keskustelukysy...jöstä on yritetty keskus...Muun ohjelman lisäksi on ...aisten toimittama nyrkki...ka on ilmestynyt kerta ...

...enluokan merkkipäivien ...on naisjaosto ottanut osaa. ...etty Lenin-Liebknecht-Lu...ja Suomen luokkasodan ...lia; on juhlittu kansain...työläisnaisten päivää; on ...appujuhlaa; on myöskin ...aa Port Arthurissa pidet...ejuhliin; on avustettu oh...näitä juhlia; on otettu ...ekokouksiin, lähettämällä ...kokouksiin.

...stomme liittyi kansainvä...olustusliittoon maaliskuus...maksamalla jäsenmaksua ...arustettu L. W. I. U. of ...nuorisokurssirahastoa on ...on pidetty iltamat puo...n hyväksi, joista tulleet ...lähetetty asianomaiseen ...on avustettu Hamiltonin ...; on pidetty iltamat ...hden avustamiseksi, jois...on lähetetty määräpaik...avustettu Suomen poliit...keja; on tilattu Suomen ...ja Talonpoikaisnaisten ...tilattu uusia kirjoja lai...omme; on myöskin pidet...kuun loma heinä- ja elo...na.

...ynen naisosaston puoles...

...nner. Elina Hannula.

...an talonpoikain ...gressi alkanut

...maalisk. 29. — Europan ...n kongressi alkoi täällä ...mielialan vallitessa e...a. Kokous avattiin Irlan...poikaisten tervehdyksellä, ...Dozell. Ensimäisessä ...ihui Voitorich, joka se...laisen talonpoikaiston ti...seensä.

Nainen

Alkuperäisestä kopioinut ja otsikolla varustanut L. Helo

Kesäsaari. Marrask. 7 p. 1929.

Sinä tiedät, armas ystävä, minkälainen oli elämäni ennenkuin kohtasimme toisemme. Tiedät nuoruuteni päivien lyhyet ilot ja avioelämäni seitsemän piinavuoden surut. Olen kertonut sinulle.

Kun olin yhdeksäntoistavuotias, niin odotin: Jos tulisi rakkaus, kuuma ja voimakas, kuin erämaan myrsky. Pyörteislinsä tempaisi, puristaisi kuumaan syleilyynsä, pois karistaisi yksinäisen mielen. Sen jälkeen mieli taas etsisi rauhaa ja yksinäisyyttä. Yksinäisyys olisi lepoa.

Sitten tutustuin tulevaan mieheeni. Ja rakkaus tuli. Tuli äkkiä kuin vihuri, voimakas kuin hyökyaalto, lämmin ja hellä kuin voi olla nuoren rakkaus. Oli rakkaus, mutta ei ollut vastarakkautta.

Mutta tämä selveni minulle vasta silloin, kun olimme jo yhdessä. Rakkaus liekehti ja paloi omaan liekkiinsä, eikä ollut rakkautta. Oli yksinäisyys ja kylmä mieli.

Siksi tuttavuutemme, ystävyytemme ja rakkautemme oli niin suuresta merkityksestä minulle. Siksi rakastuin sinuun, minä, joka luulin saaneeni miehistä enemmän kuin tarpeeksi, joka ymmärsin miehen enää ainoastaan työtoverina ja joka olin kokonaan antautunut työlle. Nyt huomaan, että kaikesta huolimatta, me kaikki, jotka muodostamme suuren kokonaisuuden, olemme sittenkin yksilöitä, joista jokaisella on omat erikoisuutensa, joista jokainen on ihminen kaikkine inhimillisine tunteineen.

Miten omituista on, että näin pitkän ajan kuluttua kirjoitan sinulle. Eikö sinustakin tunnu omituiselta? Olen jo usein aikaisemmin aikonut kirjoittaa, mutta aina jäänyt. Osaksi siihen vaikutti se, että niin omituiseksi muodostuivat ne viimeiset päivät ja illat ja siksi kyti ajatus: kannattaako muistuttaa?

Odotin sinun tuloasi Kesäsaareen. Ajattelin, että osoittaisit jotain elonmerkkejä, mutta sinulla luultavasti ei ollut aikaa ja minä ymmärsin sen, ettet halua muistaa.

Mutta kuten näet — en voinut kestää ja nyt kirjoitan sinulle. Mutta älä ajattele, että odotan vastausta. Oo, en! Jos se tuntuu sinusta vaikealta, niin ei tarvitse.

Mutta en peittele, että sittenkin haluaisin saada vastauksen kirjeeseeni.

Tänään on Lokakuun juhla. Tulin vasta juhlaistunnosta ja jostain syystä yhtäkkiä muistuit mieleeni. Usein aikaisemminkin muistelin sinua, odotin sinua heinäkuun loppupuolella, mutta näin voimakkaasti kuin nyt, en ole tuntenut. Kaikki palaa taas vähäpätöisiä pikku seikkoja myöten mieleeni. Oi, jos sinä tietäisit, miten toisinaan tahtoisinkaan nähdä sinut. Saada uudestaan elää vaikka pienen osan siitä mikä on ollut, siitä mikä luultavasti ei milloinkaan enää toistu.

En ole varma, mitä se aika sinulle merkitsi, mutta minulle ne olivat elämäni kauniimmat päivät. Jo on kohta yli puolen vuoden kuluneista valoisista, ihanista päivistä. Kiitän sinua niistä, armas! Sen jälkeen en ole elänyt yhtäkään semmoista minuuttia.

Miten vähän sittenkin on semmoisia, kuin sinä.

Tällä aikaa olen tutustunut moneen, mutta täytyy todeta, etteivät he mitenkään eroa Kaarlosta. Toveruutta en saanut osakseni yhdeltäkään. Jo aivan alussa he lähentelivät minua kuin naista ja naista, joka on eronnut miehestään. Voi miten loukkaavaa se on. Tahtomattakin tulee mieleen Kaarlo hänen käytöksensä ... rakkautensa. Tämä tekee poistyöntävän vaikutuksen ja sitten pitää kunnioitettavan matkan päässä noista tutuista. Usein joutuvat ymmälle: — Mitä tämä merkitsee? Yhtäkkiä muuttui sulkeutuneeksi, vaikkei mitään tapahtunut!

Eivät osaa arvata syytä.

Usein on vaikeita hetkiä, mutta ihmiset eivät saa nähdä. Olen aina iloinen, sillä en halua, että ihmiset luulisivat minun säälivän. Eronneeni Kaarlosta. Tämä olisi heidän ensimäinen ajatuksensa, jos näkisivät minut surullisena. Minä ikävöin lapsia, kilttejä armaita, jotka eivät ole ollenkaan syyllisiä vanhempiensa mielettömyyksiin.

Mutta Kaarloa minä vihaan miehenä ja ihmisenä. Hänen kanssaan eletyt vuodet olivat inhottavia! Ja ainoastaan sinun tapaamisesi oli kuin pilvänpaiste pilvisellä säällä. Vieläköhän joskus näen sinut?

Minkälaista on elämäsi? Sinähän olet nyt siellä jonne niin halusit ja josta usein innostuneena puhuit. Oletko ollut kaiken aikaa terveenä? Etkö jo ajattele perustaa perhettä? Tai ehkä jo on?

Minulle eletyt seitsemän vuotta ovat siksi "muistorikkaita", että tuskin enää yrittänen järjestää sitä "onnea".

En tiedä asuntosi osoitetta ja lähetän kirjeeni työpaikkaasi. Toivottavasti saat sen.

Lopetan pitkän kirjeeni. Kyllästytkai sitä lukiessasi.

Hyvästi ystäväni! — parhain olleista. En milloinkaan unohda sitä kevättä. En yhtäkään huoneessasi vietettyä niin hyvää ja onnellista päivää. Niitä oli niin vähän minun elämässäni. Parhaimmat, lämpimimmät kiitokseni! — niistä muutamista aurinkoisista päiväistä.

Toveriterveiseni! L.

Äiti

Siinä hän nyt istuu muuttuneena ulkonaisesti, mutta sisällisesti hän on se sama äiti, se sama rakastava ja hellä äiti.

Katsoessaa hänen ryppyisiä kasvoja, harmaata tukkaa, hampaatonta suuta. Te luulette ettei tuo vanha ruma nainen omaa mitään kauniita tunteita, mutta te erehdytte. Hänen sydämensä on täynä sitä samaa rakkautta jolla hän vaali pienokaisiaan silloin kun hän oli vielä nuori kukoistava nainen. Hän kantoi rintansa alla ja synnytti monta lasta. Hän kasvatti, vaatetti, huolehti heistä. Hän on viettänyt elämänsä varrella sadat unettomat yöt. Tuhannet kerrat hän on itkenyt heidän tähtensä. Mutta ei kukaan ole niitä kyyneleitä nähnyt, ei kuullut huokauksia. Lapset ne pienenä murehtivat äidin suruja, vaan isoiksi kasvettuaan eivät huomaa äidin tuskia, äidin kyyneleitä ollenkaan. Lapset ovat varttuneet naisiksi ja miehiksi. Heillä on omat surunsa, sanotaan, eihän sitä jouda mummon huolia huomaamaan. Ne pari kolme jotka ovat vielä lähellänsä ovat hänelle rakkaimmat juuri siitä syystä että he ovat viimeiset. Aitiparka vavisten ajattelee, että jos jokin tapaus, jos jokin hänelle vieras nainen yhtäkkiä tempaa hänen poikansa pois hänen luotaan ja hän jää yksin. — Ketäpä sitten rakastaisi, kenestä huolehtisi? Voi antakaa minun pitää viimeiset lapseni.... Mutta lapsensa ovat kyllä menneet, vaikkapa rakastavatkin äitiään. Maailma on laaja, sen huvit, lupaavat valoisat päivät houkuttelevat hymyillen. — Oi, menenpä sinne, heittäydyn elämän aallokkoon vaikkapa hukkuisin siellä. Kunhan vain vieläkin kerran saisin nauttia elämän riemuista! Aitiparka kyllä kärsii, mutta koetan olla ajattelematta häntä. Voinhan ajatella olloinkin tuonempana, nyt ei ole aikaa.... Niin ajattelevat pojat ja kuka tiesi tänään tai huomena hiljaa luisuvat elämän porraspuita alaspäin, tietämättään ja tahtomattaan. Mutta silloin kun kaikki valoisa loppuu, silloin kun kaikki ystävät pettävät, muistuu heille mieleen ainut todellinen ystävä ja se on heidän vanha äitinsä. Mutta kunpa ei olisi liian myöhäistä tarttua äidin käteen, sillä suru on voinyt hänen sydäntään, kestääkö se enään, onko sillä voimaa vielä heitä "tuhlaaja poikiansa". Olisi paras kääntyä äidin puoleen ajoissa. Niti ei petä.

Klaudie Sivak.

Toronton kuulumisia

— Päivää Kaisa! Aijotko mennä ensi pyhänä "Yrityksen" tyttöjen iltamaan?

— Tottapa tietenkin, koko meidän puolen väki sinne menee, sillä on taas niin paljon reipasta ohjelmaa tytöiltä. Haluatko että kerron, mitä olen saanut kuulla?

— Haluanpa toki!

No, ensimmäiseksi on kai orkesterin soittoa ja sitte on tervehdysnarssi, jossa ovat kaikki voimistelijatytöt. —

— Minkälainen se on?

— Sittepä näet, en sitä minäkään tiedä, mutta sen vaan tiedän että tokkopa semmosta on Torontossa ennen nähty. Arvelen, että se on kaunis. Sitten on puhe Siiriltä, jonka jälkeen seuraa harjoitusosaston voimistelua ja Elsin laulu. Sitten on kirvesvoimistelua valiojoukon tytöiltä, ja sekin on taas ihan uutuus näillä mailla.

— No, missä ihmeessä pojat sitten ovat ja touhuavat, kun kirjeet noin joutaa tytöille?

— Sitä minä en tiedä, mutta uskon, että eivätköhän nuo katsomaan sentään tule, sillä hauska sitä varmaan on katsoa. — No niin, ja sitte on Annan lausuntoa, voimistelua valiojoukon tytöiltä, viulusoolo ja mustalaistanssi, jonka anssivat Mirja ja Elsa sekä hauska laululeikki "Mannilan Mauno" ja orkesteri aina soittaa vielä välillä. Järjestäpä nyt vaan niin että oikein joukolla lähdette teidänkin puolesta iltamiin; ei sinne ole sisäänpääsykään kun 25 c. vain.

— Kyllä koetan puolestani toimittaa.

— Ja muista sanoa myös se, että se alkaa aivan täsmälleen puoli 8. Jos ei ajoissa ehdi, niin sitte ei myös kaikkea ohjelmaa näe. Tytöt ovat päättäneet olla nyt niin täsmällisiä, ja he siis toivovat, että yleisökin olisi, että tykkänään jäisivät pois nuo ikävät odotustunnit käytännöstä.

— Kyllä muistan, pyhänä siis tavataan Don-haalilla. Näkemiin nyt!

— Näkemiin, näkemiin! Täsmälleen, muista se ! ! !

?

Ylös vöstä

Kirj. MAURI

Mitä tehnen ma milloin,
kun kuljen ma pyörteissä elon,
niin aatokset aina
sen pulmista tahtovat selon.

Taas muistaissa menneen
ma vanhoja arpia auon,
ja taas kuni ennen
elon pyörteissä purttani sauon.

Vai turhaako kaikki:
elo entinen mennytkö hukkaan
kuin pistävän ruusun,
mi koskaan ei puhjenut kukkaan?

Ma aavatko kartlain
vain raukkoja rantoja harhaan,
kuin viidakon villi
käyn lymyssä aikani parhaan?

Ma korvanko suljen,
kun kuuluvi kiurujen soitto,
ja sokkona kuljen,
kun kutsuvi taisto ja voitto?

Kuin kuihtunut vesa
ma korvessa maaksiko maadun,
tai seljässä haava
pakoretkellä kurjana kaadun?

Vai kertaanko jälleen
surun-kaamean Juudahan tarun:
elän helkkeessä kullan
ja sitten käyn jatkoksi narun?

Noin narrinko lailla
ma loalla itseni kultaan,
ja samean puron
taas tavoin käyn rotkojen multaan?

Ei, eelleen ma kuljen,
elon taistoista viihtyni noudan.
Pakoporttini suljen
ja sotkana myrskyihin soudan.

Ylös vuorille tuonne
mun kuilusta kulkekoon tieni,
ja vilkkuna siellä
valovoimani viittokoon pieni!

Ma tiedän ett' hyvin
se teki mi parhaansa koitti,
ja voitoista suurin
kun taistossa itsensä voitti.

Äitiyden ja lasten suojelustyö Karjalassa

Juhlapäivinään tekee proletariaatti yhteenvetoja saavutuksistaan ja menetyksistään ja, ottaen huomioon menneen työn epäkohdat, etsii niistä oikeata ulospääsyä tulevan työn parantamiseksi.

On sanottava, että yksi suurista tehtävistä, jonka järjestämiseen naiset ovat läheisesti ja aktiivisesti ottaneet osaa, on äiteyden ja lasten suojelustyö.

Äiteyden ja lasten suojelustyö on Karjalassa alkanut kehittyä vasta viime vuosina. Vielä joku aika sitten, v. 1928 oli koko Karjalassa vain 3 lasten kesäseimeä, ja yksi vakituinen seimi. Nyt on meillä jo 5 vakituista seimeä työläiskeskuksissa ja Petroskoissa työläisnaisten lapsille 1 seimi sekä yksi piiriä käsittävä seimi köyhempien toimitsijanaisten avuksi. Tänä vuonna avataan vakituisia seimiä Kierrettiin, Munjärvelle ja Rajakontuun. Tällä hetkellä on seimissämme paikkoja 205 lapselle, joka on 95 paikkaa enemmän kuin viime vuonna. Ja kuitenkaan ei tämä määrä läheskään tyydytä työläis- ja talonpoikaisnaistemme tarpeita.

Kaikki toimivat seimet on valmistettu siirtymään jatkuvaan työviikkoon ja kaksivuoroiseen työhön, jos on tarvis.

Talonpoikais- ja työläisnaisten keskuudessa suoritettavaa neuvonantotyötä varten, miten on lasta oikein hoidettava, on piireihin järjestetty 4 konsultatsionia, aikaisemmin oli vain yksi. Paitsi neuvonantotyötä, antavat konsultatsionit myöskin taloudellista tukea työtätekeville naisille, antavat lapsille lisäravintoa, perustavat neuvonantopunktin yhteyteen naisten keskinäisen avun kassoja, keskinäisen avun kassoja on meillä tällä hetkellä kolme Sorokan piirissä ja yksi Vitelen pirissä.

Kesäseimien lukumäärä myöskin kasvaa vuosi vuodelta. V. 1929 oli meillä jo 95 kesäseimeä, niistä 33 kansallisissa piireissä. Seimien perustamiseen ovat viime aikoina aktiivisesti osallistuneet paikalliset yhteiskunnalliset järjestöt.

Äiteyden ja lasten suojelustyöhön on maaseudulla viime aikoina alettu vetämään myöskin kätilöitä, joiden toimintaa on laajennettu niin, että se käsittää myöskin avunannon naisille ennen ja jälkeen synnytyksen. Tähän puoleen on nyt erikoisesti kiinnitetty huomio ja on suunnitelmissa antaa kätilöille lisäopetusta, jotta he todella pystyisivät suorittamaan heille kuuluvan työn koko laajuudessaan.

Äiteyden ja lasten suojelustyö on viime aikoina kehittynyt, mutta se jää kuitenkin jälkeen toloutemme yleisestä kasvusta. Nyt on tämä työ suunnattava pääasiassa työläiskeskuksiin ja kollektiivisiin talouksiin. Työmme onnistuminen vaatii kuitenkin apua yhteiskunnallisilta järjestöiltä ja ennenkaikkea aktiivista osanottoa itse työläisnaisten ja kollektiivisten talouksien naisjäsenten taholta.

"Punainen Karjala"

He ovat niitä hyviä ihmisiä...

Seuratessa tämän matoisen maailman menettelytapoja nykyaikanakin vielä, ottamatta siihen mukaan ollenkaan yläluokkaan kuuluvaa ainesta, ainoastaan päinvastoin, tulee monasti huomaamaan sopimatonta kohtelua, mikä kohdistetaan aina tavallisesti kaikkein köyhimpiin ihmisiin. Se ei ole niinkään ihmeteltävää järjestymättömäin työläisten keskuudessa, sillä voi ajatella, että eivät he paremmin ymmärrä. Mutta kun se sama vika on suoritettu järjestyneittenkin keskuudessa, jopa niiden, jotka ovat oikein kommuniteja olleet jo vuosimäärät. Se ei heidän lasten mielestä yhtään muuta asiaa.

On itsestään selvää, että henkilöt joita elämä on kohdellut kovakouraisesti, ovat kaikista luotettuimpia ja edullisimpia ihmisiä luokkataistelussa, kun he ensin tulevat siihen määrin tietoisiksi, että käsittävät mihin pyrkimykset todellisuudessa tähtää. Mutta siitä ei useinkaan saa ajatella, kunhan vain päällisin puolin hoilataan.

Rehellisyyttä ja täsmällisyyttä pitäisi kunnioittaa, mutta se on tavallista, että siitä vihataan. Maailma ei sieda totuutta. Joka totuutta puhuu, sekä puoltaa niin se ihminen saa häjyn nimen ja pysyy häjynä niin kauvan kuin hän siten menettelee, mutta sitten hän on vasta kelpo ihminen ja saa hyvän nimen, monen mielestä kun hän osaa puhua jokaiselle mieliksi ja sortaa heikompaansa, puhua hänestä hyvin alentavaa, valehdella suun täydeltä j.n.e. koettaen kaikin tavoin uskottaa ihmisiä pienin lieveröisin että paremmin saisi luoton puheilleen. Siinä humussa jää luokkataistelu sivuasiaksi. Niiden 'hyväin ihmisten' kesken ei ollenkaan ajatella että ollaan kommunisteja ja monikaan "hyvä ihminen" ei käsitä mitä kommunismi todellisuudessa vaatii ihmiseltä. Ja jos hän sen käsittämä.än tulee, niin silloin hän luopuu tekopyhyydestään. Niistä "hyvistä ihmisistä" usein koituu suurempi häviö kuin hyöty puolueelle, sillä he masentavat semmosenkin voimat, joka on ollut puolueessa tarkotuksella pyrkiä oppimaan ja seuraamaan puolueen sääntöjä. Niin kauan ei kommunistipuolue vastaa tarkotustaan paikallisesti kuin ihmisyys suvaitaan keskuudessamme tallata lokaan ja niitä tallaajia kunnioitetaan.

Helmi Laitinen.

Pottsville, Ont.

Kyllä me täällä Pottsvillessä vielä elämme ja olemme koettaneet pitää toimintaa vireillä, vaikka ei ole mitään näkynytkään "Vapaudessa". Syynä on se, että meille sattui käymään niin onnettomasti, että kun entinen kirjeenvaihtaja muutti pois, emme heti "muistaneet" valita uutta tilalle. Nyt kuitenkin sekin asia on korjattu ja kuulumisia alkaa olla täältä niinkuin muiltakin paikkakunnilta.

Naisosaston kokoukset on pidetty säännöllisesti, vaikka meitä on ollutkin hyvin pieni joukko syystä, kun toiset tovereistamme ovat olleet pakoitettuja etsimään työtä muualta. Mutta nyt kun työt alkavat olla lopussa niin joukkommekin taas vähän kasvaa.

Työkokous oli 5 pnä ja saimme silloin kuulla neuvottelukokouksen päätökset aivan "tuoreina". Keskusteltiin niistä ja myöskin päätettiin toteuttaa niitä mikäli mahdollista.

Vapauden naisten osastoa päätimme avustaa vointimme mukaan paikkakuntakirjeellä ja myöskin, jos meidän nyrkkilehdessämme on sopivia kirjoituksia, ottaa siitä. Ja koska "Iskokin" on jo huomannut, että me naiset pystymme kynää käyttämään siinä kuin miehetkin, niin pidetäänpä se mielessä ja näytetään, että naisten osastosta ei tule kirjotukset puutumaan. Tilastoa naisten omalle lehdelle keräämään valittin Lyydia Niemi.

Keskusteltiin naislähetystön lähettämisestä Neuvostoliittoon ja päätettiin avustaa sitä niin paljon kun voimme tällä kerralla; paljon emme voi, sillä emme ole tilaisuudessa talvella pitämään iltamia rahavarojemme kartuttamiseksi ja menoja on aina avustuksen ynnä muitten muodossa.

Päätettiin puolivuodesta ottaa käytäntöön se tapa, että valitaan virkailija puoleksi vuodeksi kerrallaan. Johtokuntaan seuraavaksi kolmeksi kuukeudeksi valittiin Maiju Lehtimäki, Ida Rekelä, Aino Jaskara, Fiina Lehtimäki ja Agda Santaharju. Kirjeenvaihtajaksi Vapauteen Agda Santaharju.

Kerhon toiminta päätettiin alkaa uudestaan. Kerho oli toiminnassa syyspuolella, mutta kun täällä Pottsvillessä saa pian tehdä niinkuin ennen vanhaan Suomessa lusikalle, että lusikka nuolaistiin puhtaaksi ja pistettiin seinän rakoon, täällä tulee tehtäväksi hampaille se temppu, että saavat tehdä seuraa lusikalle, ellei lähde muualle käsivarsiaan kaupalle. Niinpä täältäkin lähti melkein kaikki miehet ja naisiakin; kerhon jäsenmäärä kävi niin pieneksi, että emme voineet toimia, mutta nyt kun melkein kaikki ovat kotiutuneet, otamme uuden alun.

Siinähän ne taisi ollakin kaikki tärkeimmät kokousasiat.

Ilmat ovat ollet vaihtelevia, milloin on kaunista, milloin taas tuulee ja tuiskuaa ihan kun keskitalvella ja pahemminkin.

Tuhkarokko vieraili joka perheessä missä oli pieniä lapsia; mitään vakavampaa sairautta ei sentään ole ollut koko talvena. Se onkin ainoa valopilkku tällaisena aikana kun miehet eivät ole saaneet työstään sen vertaa palkkaa, että sillä saisi ruokaan suolaa, muusta puhumattakaan. — A. S.

Kevät

C. Tn. l:n Sudburyn nyrkkilehdestä "Naisen Ääni"

Päivät ovat alkaneet käydä pidemmiksi, aurinko alkaa vähitellen hymyillä suloisemmin ja suloisemmin, räystäistä vesi tippuu ja näyttääpä siltä kuin ihmisetkin olisivat paljon iloisemman näköisiä, reippaampia. Niin — se on kevät, joka täten lähettelee ensi tervehdyksiään pitkän talven jälkeen, luvaten uutta intoa, iloa ja kauneutta. Kun me vain ymmärtäisimme kevään kauniin kutsun ja ottaisimme sen vastan!

Pitkä, kylmä, pyryinen, luminen talvi alkaa kohta haihtua kevätauringon hymyllyä peljäten. Niinpä pitäisi meidänkin heittää pois talven aikaan kansaantunut veltous, välinpitämättömyys, mikäli sitä meissä kaikissa ilmenee. Ottakaamme kevät vastaan sillä mielellä, että se tuo meille uutta intoa, voimaa ja tahdonhalua. Sitten, ripeästi vaan toimintaan — kesäohjelmaa järjestelemään niin että toimintamme ensi kesän aikaan veisi ennätyksen kaikista entisistä kesistä, niin että me itsekin tuntisimme vähän enemmän tyydytystä työmme tuloksia katsellessa kuin mitä ennen olemme tunteneet. Me naiset voimme tehdä paljon. Meillä on kyllä omat kotoiset hommamme, jotka useinkin, varsinkin ison perheenäidin, sitovat kokolailla kotiimme kiinni. Mutta kun meillä on tarpeeksi paljon TAHDONVOIMAA, järjestelykykyä ja halua, voimme järjestää kotitoimet siten, että voimme ottaa yhteistin pyrintöihinkin kukin omalta kohdaltamme osaa. Me naiset, jotka olemme lastemme kanssa alituisessa yhteydessä, voimme tehdä kotitoimiemmekin aikana paljon yhteistä hyvää, opettamalla lapsillemme sitä aatetta jota me itsekin olemme alkaneet seurata. Selittämällä sitä heille pienten esimerkkien avulla, joita runsaasti saa jokapäiväisestä elämästä. Näistä selityksistä ei kuitenkaan saa tehdä pitkiä, kuivia, nuhdessaarnan tapaisia, vaan selfaisia että ne mielly-tävät, kiinnostavat lapsen mieltä. Selostuksen voi pukea vaikkapa pienen kertomuksen muotoon ja harvapa on se lapsi, joka ei jossakin ikärajassa ainakin olisi utelias, tekisi kysymyksiä kaikenlaisista vähäpätöisistäkin asioista, sitten antaen meille äideille mainion tilaisuuden tehdä OIKEAA kasvatustyötä, jota he eivät suinkaan saa porvariston kouluissa joissa heidän pitää kulkea. Ellemme anna heille kotona opetusta siitä kannasta mikä heidän tulee ottaa isoksi tultuaan, eivät he sitä ainakaan koulussa saa. Siellä heitä opetetaan päinvastoin työväenluokan vihollisiksi. Kuinka ikävää se olisikaan jos me lapsemme sitten isoksi tultuaan kadotamme siksi, että heillä on eri katsantokanta elämään nähden kuin meillä. Ja niin ikävää kuin se onkin, syy on meidän jos nin käy. Esimerkkejä näemme nyt jo vaikka kuinka paljon, siksipä juuri pitäkäämme nyt heti itsemme kanssa pieni neuvottelu ja päättäkäämme, että meidän lapsemme nouriksi miehiksi ja naisiksi tultuaan ovat samaan luokkaan kuuluvia kuin heidän vanhempansakin.

Kuulemme usein meidän omissa riveissämme toimivien vanhempien toverien tuomitsevan nuorisoa, hyvin ankarasti — sutkivat syitä muistamatta. "Se heittäköön ensimäisen kiven joka teistä on synnitön", voisimme sanoa hyvin sattuvasti. Toslaan'in! Kuinka moni näistä hyvistä puoluetovereista ja toveritarista ajattelee, mitä paljon he itse ovat tehneet nuorison mukana oltämisen hyväksi.

Porvaristolla on monenlaiset konsit nuorison viehätykseksi ja puoleleen vetämiseksi ja melkeimpa poikkeuksetta voimme sanoa: NUORUUS ETSII HUVIA silloin kuin he ovat niin tulvimalla elämää täynnä, että heidän TÄYTYY jotenkin sitä tuhlata, ilmaista. Silloin juuri onkin meillä tilaisuus käyttää tuo uhkuva, uljas nuoriso oman luokkamme hyväksi, jos me olemme heidät siihen jos pienestä kasvattaneet. — Voimmeman mekin tarjota heille viehätystä, huvia. Nuorissa ilmenee usein suuria harrastusta näyttelyyn. He tarvitsevat vaan jonkun ymmärtävämpi (etupäässä omien vanhempainsa) ohkaisua, ikäänkuin eteenpäin syräystä, päästäkseen alkuun. Tietysti ovat he ensin ujoja, kankeita ja muutenkin tottumattomia, mutta kun heitä hiljalleen opastetaan, ei kiroillen ja huutaen, ottavat he onkeensa tuosta ja eipä aikaakaan run he ovat yhä enempi ja enempi edistyneet. Ja miten hauskaa se onkaan kun joskus näemme omat lapsemme siellä mukana, innostuneena, opinhaluisina, meidän joukossamme, eikä jossakin elokuvateatterissa katselemassa heille soimattomia, moraalisesti halventavia kuvia ja näytöksiä.

Ja entäs urheilu ja voimistelu? Ne on kaksi, joihin kaikkien vanhempien pitäisi lapsiaan innostaa, sillä ne kasvattavat terveen ruumiin ja sielun. Mutta urheilussa kuten muussakin olisi vanhempain veteraanien haudattava se oma "minä itte olen herrajeesus" ja ottaa näinä alkavat nuoret hoivaansa. neuvoen ja näyttäen, taaskin kärsivällisesti, vaikka se joskus kysyisikin lisämääräisen annoksen varaamista. Pallopelit, tennispeli, y.m. samanlaiset pelit, joilla porvaristo niin lukuisasti vetää puoleensa työläisnuorisoakin, olisi meidänkin otettava huomioon. Taistelkaamme porvaristoa vastaan myöskin heidän omilla aseillaan, varmempia tuloksia saadaksemme.

Niin, kevät herättää luonnon jälleen uuteen kauniin kaunokaiseen pukuunsa kukoistamaan. Emmekö mekin ottaisi keväästä esimerkkiä ja kääntäisi, kuinka sanoisin, "uutta lehteä" ja rupeaisi oikein täydellä todella ottamaan nuoriso mukaan, pienemmistä pienokaisistamme alkaen. Kaikkien vastaus tähän tulisi olla: SEN TEEMME! — jos me kerran olemme työläisäitejä, jotka haluamme lapsemme mukaan

Yleiskatsaus Albertan alueen naisosastojen toiminnasta

Red Deerin alueen naisliitto on pitänyt säännöllisesti kokouksensa kerta kuukaudessa, kokouksien jälestä suoritettu ohjelmaa, luettu alueen nyrkkilehteä y.m. Säännöllisesti kokouksessa käypää jäsenistöä on 16 ja 7 epävarmaa. On pidetty yhdet myyjäisiltamat, on lähetetty protesti Canadan hallitukselle Toverittaren Canadaan pääsyn ehkäisemisen vuoksi, ja Eckvillen ja Elspethin osastojen kanssa yhteisesti. Gastonian lakkolaisten ja Toronton puhe- ja kokoontumisoikeuksien puolesta; avustuksia on tehty moneen eri paikkaan.

Blairmoren naisliiton jäsenmäärä 9, kokoukset säännölliset, osanotto myös tyydyttävä. Luokkahenkistä ohjelmaa suoritettu. Ottavat osaa ja kuuluvat jäseninä muihin työläisten järjestöihin, lähettivät jouluonnentoivotuksen Toverittareen avustamistarkoituksessa, toivossa saada länsi-Canadan numero. Toverittaren posti-oikeuksien lopettamisesta lähettänyt protestin Canadan hallitukselle. Päätös tehty, että jäsen joka on pois kolmesta kokouksesta, menettää jäsenoikeutensa tai on velvollinen raportteeraamaan syyn poissa oloonsa.

Canmoren naisliitossa jäseniä 10, kokoukset pidetty kertaa kuukaudessa ja yksi ylimäärainen kokous. Keränneet nimiä vanhuudeneläkelain ikärajan muuttamiseksi, avustaneet 5:dellä dollarilla puolustusliittoa ja lähettäneet Toverittareen jouluonnentoivotuksen.

Trochun naisliitto pitänyt kahdesti kuussa kokouksia ja kerta kuukaudessa ohjelmakokouksen.

Dunblanen, Sask., naisliitto pitänyt kokouksensa kerta kuussa. Asiain käsittely näissä kokouksissa ollut vilkas. Uusia jäseniä yhtynyt 4, nykyinen jäsenmäärä 15. Liiton kassassa rahaa $78.65. Venäjän lähetystön hyväksi lähettäneet $5.00. Kuusi naisliiton jäsentä kuuluu puolustusliittoon. Naistenpäivää enempää kuin muitakaan iltamia ei ole voitu toimeenpanna talven ankaran kylmyyden takia, vaan kun keli ja ilmat paranee, koettavat toimia sitä innokkaammin, että saavat talven tappion takaisin.

Waskatenau, Alberta, ja Mac Rorie, Sask., naisliitot ei ole lähettäneet raporttia, vaikka olen sitä heiltä pyytänyt ja sen syyn takia on nämäkin myöhästynyt.

Sihteeristön puolesta:

Ellen Stenlund.

Tiliraportti

Red Deer'in naisjaoston tileistä 1 p:västä kesäk, — 31 p:ään jouluk. 1929.

Tulot:

Edellisen tilikauden kassa.	$72,53
Juhlista	15.40
Ompelumyyjäisistä ja ravint.	72.25
Elspethin os. taloudenhoitajalta sekalaisia	3.30
Yhteensä	$163.48

Menot:

Ravintolalaskuihin	$30.20
Ompeluseuran tarp.	20.20
L.W.I.U. avustusta	5.00
Naisjaoston siht. kassaan	5.00
Eckvillen ja Elspethin näytösjohtajan palkkaa	50.00
Sekalaisia menoja	4.02
Yhteensä	$114.42
Kassajäännös	49.06
Summa	$163.48

Olemme tarkastanut ylläolevat tilit ja huomannut ne kuittien kanssa yhtäpitäväksi

Siiri Ropsfelt, Elsie Kujala,
Hilda Harju,
tilintarkastajat.

oman luokkamme riveihin, meidän paikkamme täyttäjiksi sitten kun meidän ilta-aurinkomme laskee. Mitä ajattelette äidit? Eikö tästä haluaisi joku toinenkin käyttää puhenvuoron?

Tätti.

Katri

Iloisena ja aina hyväntuulisena hoiteli Katri pikkusiskojaan. Sillä hänen äitinsä oli kuollessaan pyytänyt Katria huolehtimaan kahdesta pienemmästä sisarestaan siksi kunnes he voivat itsestään huolehtia. Puutteita ei Katrin kotona ollut, sillä hänen isänsä oli paikkakunnan paras seppä ja siihen aikaan pidettiin seppää kyläkunnalla suuressa arvossa ja kannettiin heille k

kaan voivan kauniimpaa kuvaa kaukaalle kuvata. Luonteeltaan iloisena oli hän aina tervetullut minkälaiseen seuraan tahansa ja moni nuori työläisnuorukainen haaveili onnesta saada omistaa Katrin nuoren sydämen. Mutta harvoin hän kenenkään pojan seuraan liittyi. Mieluummin kulki hän yksin, tai tyttösakissa.

Mutta sitten saapui hän, joka Katrin elämän juoksun muutti. Tumman, komean, jo yli kolmenkymmenen ikäisen miehen hahmossa hän esiintyi. Hän oli erään talon poika paikkakunnalla. Isänsä oli käynyt vanhaksi ja voimattomaksi ja oli sen tähden kutsunut poikansa Amerikasta kotiin, että hän ottaisi isännyyden käsiinsä. Paljon maailmata kiertäneenä oli hänellä myös kokemusta nais-maailmassa. Pitäen oikein kunnianaan naisten viettelemisen, ollen hänellä sama tunnuslause kun eräällä markkinamiehellä: Nainen on kukkanen, luotu miehen poimittavaksi ja miehen rinnassa kuihtumaan. — Nyt hän oli iskenyt silmänsä nuoreen viattomaan Katriin, päättäen hänet saada pauloihinsa keinoista välittämättä. Eikä se hänelle vaikeaa ollutkaan, sillä hän osasi käyttää hyvin viattomalta näyttäviä keinoja, ollen hyvä tanssija ja liukas kielestään.

Näin Katri viattomana ja piilevästä vaarasta tietämättömänä oli pian tuon elostelijan vallassa, rakastuen häneen koko nuoren sydämensä puhtaalla lemmellä. Ja olihan se torpantytölle kunniaa saada sulhanen, jolla oli kaikkea ylliin kyllin. Ja hän oli sitäpaitsi hienompi käytökseltäänkin kuin kylän muut pojat.

Näin kului aika, jolloin Katri nautti onnestaan täysin siemauksin, melkein vuoden. Sitten rupesivat hänen sulhasensa käynnit harvenemaan, loppuen viimein kokonaan. Katri oli onneton. Kylän nuorten seura ei häntä enää huvittanut. He olivat käyneet hänen mielestään kummallisen salaperäisiksi, toiset ivalliseksikin, kuiskien salaa Katrin seläntakana. Sitten eräänä päivänä tuli hänen tyttöystävänsä hänen luokseen. Kun hän näki Katrin muuttuneet kasvot, koski se häneen. Itkien lankesi ystävänsä kaulaan sanoen: "Katri kulta. Miten sinun asiasi oikein ovat, ethän vaan ole äidiksi tulossa?" Katri aivan jähmettyi kauhusta. Hän oli itsekin aavistanut pahaa, ja nyt hän tuli asiasta varmuuteen. Hän lysähti kokoon, eikä pitkään aikaan kyennyt puhumaan mitään. Viimein hän tyrskähti rajuun itkuun. Ystävänsä antoi hänen rauhassa purkaa sydämensä tuskat kyyneliin, silitellen hiljaa hänen kultakiharaista päätään, siksi, kunnes hänen kyyneleensä huojentaisi hänen tuskaista mieltään.

Vihdoin Katri nosti hiljaa päänsä. Katsoen ystävänsä silmiin surullisesti sanoen: "Mutta mihin minä nyt joudun, tänne en voi mitenkään jäädä. Jos isäni tietäisi kohtaloni, niin hän aivan minut tappaisi; minun täytyy päästä pois, mutta minne?"

Ystävänsä lohdutti häntä selittäen, että hommaa Katrin sukulaisensa luokse palvelukseen naapuripitäjään, Mutta sanoi: etkö sinä voisi pakoittaa häntä naimisiin kanssasi, sillä onhan sinun kohtalosi enempi hänen syytään kun sinun? Mistäpä sinä nuori kokematon tyttö osasit hänen konnan koukkujaan välttää".

Mutta silloin Katrin tarmo palasi, siniset kauniit silmänsä vihasta säihkyen hän vastasi: "Mi näkö kerjäisin armoa pettäjältäni En ikinä! Ennen menen vaikka Vellamon syliin. Ehkä siellä pääsisi piiloon häpeäni kanssa maailmalta Ja eihän minun elämälläni enää ole mitään merkitystä."

Ystävänsä lohdutti häntä taas luvaten pitää asian salassa ja hän lupasi auttaa Katria lähtövalmistuksissa. Yhdessä he neuvotteliva miten selittävät Katrin isälle hänen lähtönsä syyn. Että Katrin siskot olivat jo tarpeeksi isoja hoitamaan taloutta, joten hän voi lähteä hankkimaan itselleen parempia vaatteita y.m.s.

Ikävää oli isästä erota tyttäres tään, mutta kun Katri pysyi järkähtämättömänä, täytyi isän viimein myöntyä. Niin Katri pakkasi tavaransa ja lähti postinajajan kyydillä ystävänsä hommaamaan paikkaan.

Siellä hän vietti yksinäistä elämää siirtyen aina omaan huoneeseensa heti kun oli saanut työnsä tehdyksi. Salaten tuskansa maailmalta täydellisesti. Usein hän lauloi itsekseen.

Näin oli taas aika kulunut ja saapui aika jolloin Katrin oli annettava elämä kärsimystensä kukkaselle. Kovana myrsky-yönä hän syntyi maailmaan ja ainoastaan hyvä emäntänsä oli hänellä apuna ja lohduttajana. Sillä hän oli hyväsydäminen ja monien kärsimysten kouluuttama nainen. Hän hoiteli Katria ja hänen pienoistaan hellästi siksi kunnes hän voimistui ja voi omin voimin tulla toimeen.

Mutta lapsen kanssa ei hän voinut olla palveluksessa. Ja senvuoksi hän joutui lähtemään isänsä luokse, vaikka peljäten. Hän lähti jalkasin kulkemaan tuota pitkää viiden peninkulman taivalta. Matkalla oli pitkiä asumattomia taipaleita. Oli myöskin joki, joka synkän metsän halki virtasi poikki maantien. Liisa istui levähtämään sillalla olevalle penkille. Ajatus siitä miten isänsä ottaa hänet vastaan, sai hänet pelon valtaan. Sillä voisihan hänen uskonnollinen ja siveyskäsitteissä perin ankara isänsä vaikka potkia hänet maantielle, ilman armoa. Tämä sai Katrin kyyneleet taas vuolaana virtaamaan. Mutta yhtäkkiä hän taas ikäänkuin havahtui: "Miksi en heittäisi pienoistani Vellamon hellään syliin. Eihän kukaan kotona tiedä mitään lapseni syntymästä. Se olisi parempi kullanmurullekin. Sillä saavathan tällä tavalla syntyneet lapset kulkea häpeän merkki otsallaan läpi elämänsä, kärsien äitinsä harha-askeleesta."

Näin miettien hän laskeutuu aivan veden rajaan, suutelee hellästi pienoistaan hyvästiksi ja sitten hiljaa laskee pienoisensa veteen virran vietäväksi. — Minne, sitä hän ei nyt ajattele. Hänestä tuntuu niin kuin hän olisi tehnyt hyvän työn. Pelastanut lapsensa ikuisesta häpeästä.

Katri saapuu kotiansa. Kukaan ei osaa epäillä häntä, paitsi ystävänsä, jonka kanssa hän pakomatkankin suunnitteli. Mutta hänkin ajatteli, että ehkä he kumpikin olivat erehtyneet. Eikä hän muutenkaan halunnut pahoittaa ystävänsä jo ennestään surullista mieltä kyselemällä asiasta.

Vaan tämäkään tapaus ei saanut pysyä kauan salassa. Oli löydetty lapsen ruumis joen alapuolelta ja alettiin etsiä syyllistä joka oli lapsen hukuttanut. Epäilykset kohdistuivat Katriin. Hän tunnustikin tekonsa ja vangittiin. Käräjillä häneltä kysyttiin kuka oli hänen petäjänsä. Hän vastasi: "Se on turhaa ajanhukkaa. Minä pidän sen omana tietonani. Herra tuomari on hyvä ja antaa tuomion." Hänelle tuomittiin kolme vuotta vankilaa.

Pettäjänsä jäi vapaaksi, etsimään uusia uhreja, ehkäpä vielä kerskuen voitostaan. — H. M.

Havaintoja kadulta

Syksyllä eräänä lauantai-iltana kuljeskelin pitkin Sin kaupungin katuja. Oli kolea, sumuinen ilma, sataa tihruutteli hiljakseen. Ihmisiä virtaili joka puolella, yksi ryhmä yhtäällä toinen toisaalla. Ensimmäinen, jonka näin pistäytyi havainto oli soiton mies, joka seisoi kadunkulmassa, soitteli huuliharppua. Yksi ja toinen ohikulkija aina silloin tällöin heitti rahtin, hänen rinteensä asetettuun laatikkoon. Näky tuntui minusta järkyttävältä. Ajattelin, että kuinkahan moni noista ohikulkijoista ymmärsi noiden sumuilmassa kaikuvien säveleiden sisällön, sävelten jotka tulkitsevat sokean miehen sydämen syvintä katkeruutta.

Jatkoi matkaani eteenpäin. Sieltä tänne. — Voi raukkat! huusin itsekseni. Mies, nuori ja jalaton, lakkia kohottaen almua anoen. Joku meikäläisesti puettu heitti lehdättävän lantin lakkiin. Paremmin puetut mennen ohi kiinnittämättä minkäänlaista huomiota näihin yhteiskunnan murjomiin. — Voi te sydämettömät, huudahdin taas. Ellei olisi teidän kaltaisia, niin ei olisi myöskään heidän kaltaisia niin paljon täällä katujen tulmissa virumassa.

Suuntasin askeleeni takaisin koti-in. Niin järkyttävän vaikutukset eki ylläkerrotut havainnot. Seuraavana yönä oli vaikea saada unta. Ajatukseni risteilivät harpunsoit ajasta jalattomaan, jalattomasta harpunsoittajaan. Tämä oli sii heidän palkkansa! Onko olemassa todellakin ihmisiä, jotka ajattelevat ei tässä maailmassa olevan mi-ään vinossa.

Ajatukseni liiteli uudessa yhteiskunnassa. Tuollaisia raajarikkoja olisi paljon vähemmän ja heidän-in elämänsä olisi taattua. Mutta tämä nykyinen kirottu, mätä yhteiskunta, jossa tällaisia oloja ei paranneta. Siksipä tulee meidän liittyä yhteen ja joukkovoimalla pyrkiä hajoittamaan vanhaa ja taistella uuden, valoisan yhteiskunnan saavuttamiseksi.

M. Koski.

Hei, joo — hei siskot, vetäkää eteenpäin. Kaikki kuin yhdessä niin köykäsemmälle kuorma tuntuu. Kirjoittakaahan tekin toverittaret M. Aalto ja E. Kuula Beaver Lakelta vuorostanne.

MUISTI LOUKKAUKSEN

— Herra asianajaja, minä tahdon nostaa syytteen Pukurista vastaan kunnianloukkauksesta. Hän nimitti kaksi vuotta sitten minua idiootiksi.

— Mutta miksi ette ole ennemmin ryhtynyt toimenpiteisiin?

— Minä sain vasta eilen illalla tietää, mitä idiootti merkitsee.

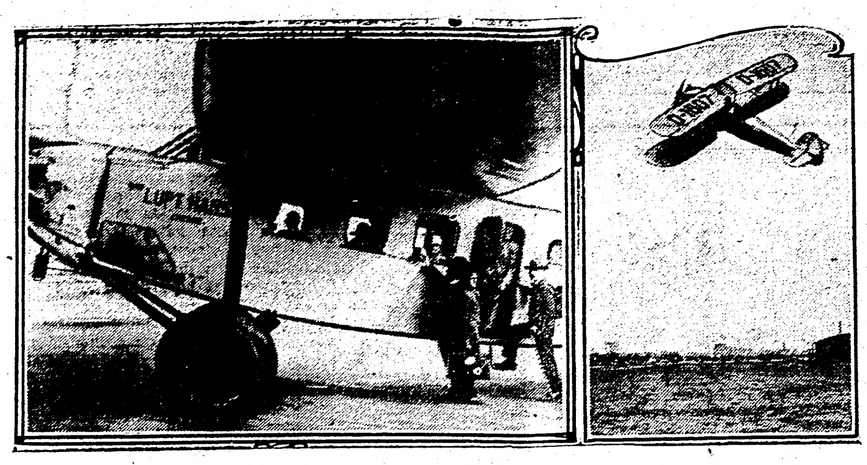

Ylläoleva vasemmanpuoleinen kuva esittää saksalaisen Lufthansa-yhtiön omistamaa Mowe-lentokonetta, joka voi kantaa 12 matkustajaa sekä pikatavaraa. Lentokoneen on rakentanut Focke-Wulf-lentokonefirma, jonka yhtiön puolesta on ilmailuasiantuntija Walter Stein tullut Canadaan neuvottelemaan canadalaisten lentokoneyhtiöiden kanssa uusimallisen tason rakentamisesta.

Oikealla kuvataan kevyttä Focke-Wulf tasoa nousemassa ilmaan hämmästyttävän nopeasti. Taso omaa uusia varmuuslaitteita, jotka tekevät sen tähän saakka turvallisimmaksi tunnetuksi koneeksi.

Lentokoneiden rakennusta alati tehostetaan sotavalmisteluna, sillä siviilitarkoituksiinkin rakennetut koneet on perin helppo muuttaa sotilastarkoituksia palveleviksi.

Nuorison osasto

Suomen vasemmistolaisen nuorison opintoyhdistysliike

Sen jälkeen kun Sosialistinen Nuorisoliitto porvariston vainotoimenpiteiden johdosta tuli lakkautetuksi v. 1926, suuntautui vasemmistolainen nuorisoliike opiskelu- ja valistusjärjestölhin. Näitä järjestöjä ryhdyttiin perustamaan kaikkialle, saavuttaen työ jo samana vuonna kun Sosialistinen Nuorisoliitto lakkautettiin koko maatakäsittävän laajuuden. Opintoyhdistysten toiminta keskittyi pääasiassa työväenliikettä lähellä olevain kysymysten teortettiseen selvittelyyn. Kerho-opiskelun avulla vedettiin laajat nuorten työläisten joukot mukaan opiskeluun. Kerhotyöskentely suuntautui yleisemmin marxilaisuuden-, sosialismin historian-, järjestötehtävän-, puhuja- ja keskustelukerhojen, sekä myöskin joissain määrin kaunokirjallisuuden kirjallisuushistoriat alalle. Kerhot kokoontuivat tavallisesti kerran viikossa. Näiden lisäksi pidettiin yleisesti n.s. viikkokokouksia, joissa ohjelmana oli puheita, runoja, laulua, käsinkirjoitettu lehti jne. Myöskin oli hyvin usein keskustelukysymys. Joukkotyömuotona oli myös joukkolausuntaryhmiä.

Toiminta voimistui ja laajeni vuosi vuodelta. Työssä, saavutettiin suunnitelmanmukaisuutta ja määrätietoisuutta.

Vuoden 1929 syksyllä aloitti porvaristo, sosialifascistien tukemana yleisen, maatakäsittävän hyökkäyksen opintoyhdistyksiä vastaan. Opintoyhdistyksien luku- ja jäsenmäärästä ei ole tällä hetkellä varmoja tilastollisia tietoja saatavissa. Ne tiedot mitkä niistä oli, joutuivat ohranan saaliiksi.

Viimeisimmän nyt käytettävissä olevan tilaston mukaan oli opiskelu- ja valistusjärjestöjä maassa 216, niissä jäseniä yhteensä noin 15,000. Näiden tietojen jälkeen on kyllä uusia järjestöjä perustettu ja entisten toiminta jonkun verran vilkastunut, mutta eivät nämä seikat tiheuttane suurempaa muutosta esitettyihin numerolhin. Kiintoisaa olisi nähdä miten paljon eri kerhoja taikkiaan oli, mutta puutteellisten tietojen vuoksi ei niistä voida mitään varmaa tilastoa esittää, yleisesti kyllä oli jokaisessa opintoyhdistyksessä ainakin yksi, keskuspaikkakunnilla useampiakin kerhoja.

Propagandaryhmämme

Propagandaryhmät ovat toimintamuoto, jonka viimekulunut aika on luonnonvoimaisena tunkenut esille. Ilman mitään järjestettyä ohjelmaa alkoi propagandaryhmiä — varsinkin laulujoukkueita — viime vuosina syntyä sinne tänne kaikkialla maassa. Kaikkialla ne saavuttivat työläisjoukkojen suosion. Aikaisemmin olivat jo käytännössä joukkolausuntaryhmät. Kun propagandatyö yhä uusia muotoja etsien alkoi vielä edellisistäkin puitteistaan laajentua sinipuseroesitysten jne. alalle alkoi käydä mahdottomaksi työ entisellä pohjalla.

Helsinkiläinen lauluryhmä "Meijän pojat", jolla on mitä suurimmat ansiot uhrautuvana uranuurtajana propagandatyömme vainiolla alkoi joutua vaikeuksiin ohjelmanvälityksessä yli sadalle poikaryhmälle. Tyttöryhmien ohjelmistosta ei huolehtinut oikeastaan kukaan. "Helsingin Sinipuserot" välittivät sinipuseroesityksiä, mutta heidänkin postinsa yhä vain suureni. Esityksiä kaikilta aloilta alettiin tarvita yhä enemmän.

Kaikki edelläolevat seikat johtivat propagandistien maatakäsittävään kokoukseen Lahdessa viime juhannuksena. Kokouksessa luotiin pohja propagandaryhmien yhteistyöskentelylle. Lahden kokouksen jälkeen ja sen päätösten mukaisesti muodostettiin ohjelmanvälitystä ja muuta yhteistyötä varten Nuorten työläisten Helsingin propagandakeskus (Helsprokeskus).

Helsprokeskuksen perustamisen jälkeen edistyi propagandatyö kaikista alkuvaikeuksistaan huolimatta jättiläisaskelin. Paikallisia propagandakeskuksia, jotka saivat ohjelmaa Helsprokeskukselta oli viime vuoden lopussa jo 43 eri paikkakunnalla. Näiden lisäksi oli olemassa 8 prokeskusta, jotka juuri olivat aikeissa ryhtyä ohjelman tilaajiksi.

Maassa toimi edellämainittujen prokeskusten yhteydessä kaikkiaan 130 erilaista propagandaryhmää. Niistä oli sinipuseroryhmiä 30, poikien lauluryhmiä 38, tyttöjen lauluryhmiä 22 ja joukkolausuntaryhmiä 40. Yhteensä oli näissä ryhmissä 1,098 jäsentä.

Edelläolevien lisäksi toimi maaseudulla, paikkakunnilla joille ei ollu ehditty prokeskusta perustaa, n. 60 irrallista lauluryhmää, ollen niiden jäsenmäärä 420 henkeä. Samoin irrallisina toimi n. 70 sekaryhmää (joukkopuhe-, tyttö- ja poikaryhmiä jne.) jäseninä 420 propagandistia. Tällaisia irrallisia ryhmiä oli 130 ja niissä jäseniä 840.

Kaikkiaan nousee siis propagandaryhmien lukumäärä 260:een ja työskenteli niissä pyörein luvuin 2,000 nuorta työläistä. Ohjelmistoa lähetettiin 1/7—31/12-29 välisenä aikana 125 esitystä.

Propagandaryhmät ovat olleet vaipaita toveriliittoja ilman että ne (eräitä joukkolausuntaryhmiä lukuunottamatta) olisivat olleet minkään järjestön alaisia. Propagandisteja voimme pitää Suomen vasemmistolaisen nuorisoliikkeen aktiivisimpana etujoukkona. Ryhmät tekivät erikoisen voimaperäistä työtä nuorisotunnuksien ja yleisten taistelutunnusten tunnetuksi teossa. Erikoisen voimakkaasti osallistuivat nämä ryhmät taisteluun opportunisteja ja nosKelaisjohtajia vastaan, saattaen heidät laulu- y.m. esityksissään naurun ja pilkan alaiseksi. Yleensä otti yleisö suurella suosiolla vastaan propagandaryhmien esitykset. Tämä toimintamuoto oli edullisimpia mitä Suomen nuorten työläisten toiminnassa on yleensä ollut. Tällä työmuodolla saatiin joukko sellaistakin nuorisoa mukaan mihin olisi muuten ollut melko vaikea vaikuttaa.

Nykyisessä opintoyhdistysten ajojahdissa on myöskin Helsprokeskus vedetty syytettyjen penkille. Porvaristo ja sen apurit tuntevat propagandistit riistojärjestelmänsä säälimättömiksi paljastajiksi. Siksi tahdotaan heidän taholtaan osoitta jotain järjestöllistä yhteyttä opintoyhdistysten ja propagandaryhmien välillä. Kuten sanottu: propagandistit eivät ole koskaan muodostaneet mitään järjestöä, eivätkä opintoyhdistykset puolestaan ole sekaantuneet propagandaryhmien asioihin, mikäli se ei ole koskenut sitä ohjelmaa mitä propagandistit ovat suorittaneet opintoyhdistysten tilaisuuksissa, sillä luonnollisesti ovat propagandistit tunnustaneet opintoyhdistykset todellisiksi työväenjärjestöiksi ja arvostaneet sielläkin ohjelmansuorituksessa.

Mihin tämä omituinen syyttäjäviranomaisten tulkinta johtaa, ei ole vielä tiedossamme. Mahdollisesti rupeavat etsimään 260 ryh. määmme ja niiden 2,000 jäsentä. Yrittävät tukahduttaa niiden toiminnan.

Propagandatyömme rivimiehet katselevat kuitenkin toivorikkaina tulevaisuuteen. Mukaudumme olosuhteisiin. Löydämme propagandistiverkoston, että porvaristo itse sotkeutuu siihen.

EI TIETANYT

Pastori: — No, pikku ystäväni, tiedätkös sanoa kuka on luonut maailman?

Viisivuotias Jaakko: — Eeen, ton on ollu olematta jo ennen minua.

Kuva Wellandin kanavalta, joka on nyt valmistumassa. Alempaan osaan kanavaa tullaan laskemaan vesi huhtikuun 21 päivän aikoina. Vuosikausia rakenteilla olleena, on se yksi huomattavia nykyaikaisen tekniikan saavutuksia. Työn suorittamisen yhteydessä on kymmeniä työläisiä surmautunut ja loukkautunut, m.m. hirvittäviä joukkomurhiakin on tapahtunut.

Kirje Amerikan Kom. puolueen keskuskomitealle

Puolueen suomalaisia jäseniä varten

(Jatkoa edelliseen numeroon)

TOVERIT:

Amerikan Kommunistisen Puolueen nykyinen johto on oikein ja päättäväisesti taistellut lovestonelaisia y.m. luopioita vastaan ja muutenkin toiminnallaan osoittanut ajavansa KI:n Exekutiivin X täysistunnossa vahvistettua politiikkaa. Puolueen Keskuskomitean yhteydessä toimiva Suomalainen Toimisto, jonka johdossa on tov. **Puro,** on jo ennemmin alkanut viitoittaa oikeansuuntaista käännettä suomalaisten työväenyhdistysten ja klubien toiminnassa. Taistelussa oikeistolaisuutta vastaan suomalaisten jäsenten keskuudessa ovat puolueen Poliittinen Komitea, KK:n sihteeristö ja Suomalainen Toimisto edustaneet pääasiassa aivan oikeaa linjaa, mutta tehneet yksityisiä menettelytapa-virheitä, jotka vastaisuudessa tulee korjata.

Myönnettä on, että puoluejohdon ja tov. Puron tehtävää tässä taistelussa oikeistovaaraa vastaan on ollut omansa tuntuvasti vaikeuttamaan monivuotisen ryhmäristiriidan jälelle jättämä kauna ja epäluuloisuus, jota ei vieläkään ole kokonaan voitettu. Monessakin tapauksessa, missä Suomal. Toimiston puolelta olisi odottanut alotetta aatteellisen taistelun nostattamiseksi ajoissa suomalaisissa järjestöissä oikeistovaaraa vastaan. mutta sellaista alotetta ei ole tullut, on laiminlyönti johtunut yksinkertaisesti siitä, että Suomal. Toimisto arvasi sellaisen alotteensa tulevan entisten ryhmävastustajain puolelta käsitettyä — ja tulkittua vanhan ryhmätaistelun jatkamiseksi. Ei tahdottu "ärsyttää" ja sen vuoksi lykättiin yhteenotto "parempiin aikoihin"...

Sellainen menettely on ollut virhe. Entisen ryhmäkaunan voittamiseksi järjestön riveissä mahdollisimman nopeasti olisi kaikkien johtavien toverien pitänyt alistaa oma entinen ryhmäkuntaisuutensa järjestöjen edessä perinpohjaisen itsekritiikin alaiseksi. Ei suotta Kominternin Avoimessa Kirjeessä, Lovestone-kriisiä ratkaistessa, puolueta kehoitettu toimeenpanemaan "laajasuuntainen puoluekeskustelu sisäistä asemaa koskevista kysymyksistä". Sitä ei riittävässä määrässä toimitettu (ei ainakaan suomalaisten keskuudessa) ja siksi ei entisen vastaryhmän jäsenten keskuudesta ole epäluuloisuus haihtunut läheskään niin helposti, kuin johtavain toverien vilpitön, päättäväinen luopuminen ryhmäkuntaisuudesta olisi edellyttänyt. Sitä suurempi syy on luonnollisesti KK:n Suomal. Toimistollakin suorastaan demonstratiivisesti näyttää päätöksillään, esim. ryhmätaisteluun puolella tai toisella osaottaneiden huomattavien toverien käyttämisestä yhdessä tai toisessa puoluetyössä, että puoluejohdon menettelytavoissa on Lovestonen ajoista tapahtunut jyrkkä muutos, että nyt päätetään henkilökysymyksetkin tasapuolisesti, pelkästään puolueen etua silmällä pitäen. Samoin on puoluejohdon syytä erikoisesti osoittaa ottaneensa sekä joukkojärjestöissä että puolueessa käytäntöön jäsenistön vakuuttamisenetelmän, sen sijaan että ennen, ryhmäkuntaisuuden vallitessa, milloin tei säännöllisesti syrjäytettiin järjestön sisäisen demokratian määdot, että esim. puolueffaktian asemasta kutsutiin kokoon vain "luotettujen" koplia jne.

Tämän huomioon ottaen on ilmeistä, että siinä tavassa, miten nyt viime syksynä alettiin itsessään oikea ja aivan välttämätön taistelu Halosta vastaan, on tehty joukko taktillisia harkitsematto muuksia. Yhtenä kauniina päivänä KK:n sihteeristössä päätettiin ilman muuta vaatia Halonen erotettavaksi toimestaan Keskusosuuskunnassa. Sihteeristö tuskin teki itselleen silloin selväksi, mikä oikeistolaiskapina tuosta vaatimuksesta tosiasiassa seurasi. Halosen oli siihen asti annettu olla puoluueen tärkeimpänä edustajana, fraktiasihteerinä, osuustoimintaliikkeessä, ilman että häntä olisi virallisesti moitittu tahi ohjattu. Vielä samana vuonna oli vastaansanomatta sallittu valita hänet puoluueen piirikomiteaankin 9:nnessä piirissä. Oli selvää, että sellainen organisatoorinen päätös, kuin Halo-

Vangin uhma

KIRJ. TATU VÄÄTÄINEN

Eräs joukkolausuntoryhmien esityksistä.

On pimeää.
— Minua ahdistaa!
Rintani päällä lepää vuori
ja rinnassani hehkuu purkautumaan
pyrkivä laavavirta.

Mitä kuulen? —
Kahleet ja avaimet helisevät
Haa! Pirujen piiritanssia. —
Häilähtelee mustia häntiä,
kiiluu silmiä,
pirun silmiä.
Tuolla valkokauluksinen pappi,
tuolla lasisilmäinen pimittäjä,
jota sanotaan — valistajaksi.
Tuolla lurjuksen näköinen
tirehtööri
ja pikkupiruja konnansilmineen.

Ne kurkkivat ovesta.
Niiden vihreät silmät kiiluvat
tirkistysreijistä.
Ne häärivät ikkunan takana,
kalistelevat kaltereita.
Ne sekoittavat käärmeenmyrkkyä
siihen veteen,
jolla minun taistelukalpani
karaistaan.

Liian läpinäkyvää*
Liian puolueellista!
Liian pirullista!
Ette minulta häntäänne peitä,
ettekä aasinkavioitanne.
Minä näen niitä vilkkuvan joka
paikassa
teidän parissanne.

Riehukaa!
Tanssikaa minun ympärilläni!
Naurakaa,
laulakaa,
kalistelkaa avaimia,
kantakaa myrkkyä kalpani
karkaisuveteen,
sitä kovempi
ja musertavampi
on kerran sen terä.

Tuokaa lisää painoa rintani päälle.
— Katsokaa — pimeys ei ole vielä
tarpeeksi synkkä,
tukkikaa reijät!
rintani tulivuori ei ole vielä
tarpeeksi kuuma,
lietsokaa sitä!
Enemmän löylyä,
enemmän painoa,
enemmän pimeyttä,
enemmän pirullisuutta,
enemmän,
enemmän!
Että kokoamanne kaasu räjähtäisi,
ja laava purkautuisi,
ja miekka iskisi,
ja teidän pilkastanne tulisi loppu.
Väistämätön !

PERHE, JOSSA TARVITAAN LEI. PAA POYDASSA

Louis Dubue, joka asuu Ottawassa, on melkoisen perheen isä. Hänen vaimonsa synnytti äsken kolmannenkymmenennen lapsen.

Tuskinpa koko Caadassa on nykyään ketään muuta sellaista miestk, jolla olisi 28 lasta elossa, kuten on Dubuella.

Mr. Dubue on nyt toisen kerran avioliitossa. Hänen ensimäinen vaimonsa, Virginia Valiquette, synnytti hänelle 23 lasta, jotka kaikki elävät. Vaimo kuoli viisitoista vuotta sitten.

Toinen Mrs. Dubue, entinen Miss Yvonne Emard, on nyt 38 vuoden ikäinen. Mr. Dubue itse on 68 vuotias. Hänen seitsemästätoista veljestään ja sisarestaan ainoastaan kaksi on enää elossa.

Käynti kämpällä

(kolin kerrottuna)

Kaverukset Kalle Kataja ja Kustaa Koivu, kuulivat kerran kaupungissa, kuinka kovanpuun kämpälle kelpaa kaksi kunnon kaverusta. Kohta keskustelivat kaverit keskenään, kaipa kohta kuljemme kämpälle, koska kaikki kolikat kiiltävät kuparille. Kotvan kuluttua kävelevät kaverukset kaupungin kadulla, kantaen kädessään kan[illegible] katselevat kaikessa [illegible] kaupan kuljettajia. Kataja kulkee kuhisten katujen [illegible] missa. Kaverit katsovat kiukuaan kaarojen kuljettajia. Katajat kun koettavat kaikaista kintut kulkijoilta, kivahtaa Kalle.

— Konnat, koettavat kaataa köyhän katuun! karjaisee Kustaa.

Kohta keinuvat kaverukset komeassa kaarassa, kulkien kovilla kiskoilla, kertoen keskenään kokemuksiaan. Kokeneita korvenkulkijoita kumpikin. Kymmenet kämpät kiertäneet. Karhuja katselleet. Kärsineet kovia koettelemuksia. Kylmän kanssa kamppailleet. Kohta kiertää keskustelu kotimaahan. Kauheita kokemuksia kummallakin. Kivääri kädessä kerran koettivat kuljettaa kotimaan kapitalistia kuolemaan. Kapitalisti käytti kaikki keinot kauhuissaan. Kehoitti kyntömiehen kavalasti kanssaan kaatamaan kapinallisia. Käsikädessä kävivät kyntömiehet kapitalistin kanssa kukistamaan köyhälistöä. Kauan kamppailtiin, kolme kuukautta kesti kapina. Kymmeniä kapinallisia kaatui kunnialla kotiensa kynnyksille. — Kauheita kokemuksia korkeissa kivikasarmeissa. Karkuun kulkivat kotimaasta kauas kultalaan...

Kohta kuului konduktöörin kehoitus. Kaipa kävelette kaarasta koska kyyti kielletään kauemmaksi kuin kolikat kestävät. Kuulessaan konduktöörin kehoituksen, kahmaisivat kaverit kantamuksensa, katosivat kaarasta kiittämättä kyydistä.

Kummissaan katselivat kieliset. kun Kalle kävi kyselemään kämppää, kussa kaikki katkaisijat kuuluvat Kalevan kansaan. Kieliset kertoivat kohteliaasti kämpälle kulkevan kujan. Kauan kestää kävellä. Kulku kovin kehnoa, korkeita kallioita kaikkialla, kaikenlaisia karahkoja kujalla. Kiittäen kohteliaasti kielisiä kuulemastaan, kävivät kaverit kiiruhtamaan kohden kämppää.

Käveltyään kylästä kotvan kauemmaksi, katkaisivat kumpikin kuivan kalikan. Kohta kiikkuu käpsäkki kalikan kärjessä. Kävely käy kiivaammaksi. Kuljettuaan kaan kovaa kyytiä, kehoittaa Kalle kaveriaan kivelle, koska kuuma käy kauheaksi kestää. Kumpikin katselee kolkkoa korpea. Keskustelu katkeaa. Katkera kävelykimpälle. Kaikki kävdyt kämnät kuvastuvat kallon komeroissa. Kuusia kestäneet kärsimvkset kuvattu kolikoitta...

Kovaten kantamuksensa. kävelevät keskeyttämättä kulkuaan. Korkealta kukkulalta kuvastuu kaukana kämppä. Kohta kopistelevat kulkijat koipiansa kuiviksi kaikesta kurasta, kämpän kynnykseen. käyvät kämppään. Kolistavat kantamuksensa kämpän kamaralle, kiiruhtavat kokkikämppään kahville. Kokilta kyselevät kaljaa. Kalevar kansan käyttämää. Kokki kehoittaa kaatamaan kaljaa kuppiin. Kaverit kittaavat kurkkuunsa kaksi kaluunaa kunnon kaljaa. Kiittelevät kahvista, kaljasta, käyvät kämppään kuorsaamaan.

Kova kantam[illegible]

[illegible]leen kaverien kä[illegible]
Kuuluvat kirveen kum[illegible]
karsiessa, kiilojen kilinän
Kumpikin koettaa koville[illegible]
taan. Kovassa kolikot ki[illegible]
vun kyljessä. Kysyy kars[illegible]
pailua. kahmaista kolm[illegible]
[illegible]kaudessa kassaan K[illegible]

[illegible]levan kanoen k[illegible]
kosella. Kertoo Kalle k[illegible]
— Kerran kaikki ko[illegible]
kun kaikkien kontrien [illegible]
käy käsikädessä kukistam[illegible]
talismin kovaa kouraa.
kirotun kapitalismin, kai[illegible]
tvriensä keralla, kerralla
Kohta kulkee köyhälistö [illegible]
kohden kaunista kajastust[illegible]
ki kestetyt kärsimykset [illegible]
kerralla.

Kyynel kulmassa kuunt[illegible]
taa kaverin kertoilua.
kädet kouristuu. Kasvoill[illegible]
uu kosto käydyistä kärsi[illegible]
Kahmaisten kirveen, kai[illegible]
poavat kauas kannolta,
kalkutellessa koivun kylk[illegible]

Kaksi kuukautta kulun[illegible]
heasti koilakkeita kolittu,
katkaistu. Kävelevät kave[illegible]
kaupunkia. Kevät kauni[illegible]
taa. Kiroilevat kiukuissa[illegible]
koitta kulkevat. Kalle [illegible]
karskisti:

— Kaipa kesä kaupung[illegible]
vaa kehnon kämpällä käy[illegible]

Paul [illegible]

TERVEELLINEN OPE[illegible]

Kaksi lännen hoopoa [illegible]
muutaman kerran nälkäisiin
farmitaloa. Toinen heistä [illegible]
luton "pommaamaan" ru[illegible]
seimmiten hän antoi toverin[illegible]
nä ruuanhakuun itse vartio[illegible]
puolella, ollen sitten r[illegible]
hanakka ottamaan osansa.
toverinsa tällä kertaa pyyst[illegible]
tä menemään taloon p[illegible]
syötävää. Kuten tavallis[illegible]
toinen nytkin tekemään [illegible]
teitä kaikenlaisia, kunnes [illegible]
pi taaskin lähti taloon.
mä sattuikin olemaan sellai[illegible]
mi, jossa ei hoopoja sie[illegible]
lenkaan. Niinpä nytkin [illegible]
anpyytäjä aukaisi oven,
isäntä pyssyn seinältä, ja [illegible]
kilahdön pyytäjälle enne[illegible]
mä kerkesi montakaan sa[illegible]
Ulos juostessaan sattui [illegible]
ninkin huomaamaan
jäähtymään asettamat [illegible]
talon ulkopuolella. Hän [illegible]
pari näistä kainaloonsa ki[illegible]
senjälkeen rientäen tovering[illegible]
se tallin taakse missä [illegible]
Hetellä odotti [illegible]
tämä naatsi toinen [illegible]
tä hänkin ol[illegible]
antoivat ka[illegible]
emäntä nyssi [illegible]
[illegible]
kaisin. [illegible]
[illegible]
vin ne hakemassa" jatkoi
niin toinen suostui ja läh[illegible]
aptaset kädessä naimam[illegible]
ohti. Minkälaisen vastaan[illegible]
[illegible] mies sai perille ei tie[illegible]
odottamaan.

[illegible]aiteilija. — Helmiin [illegible]
[illegible]istain kauniita maisemi[illegible]
tienoin.

Alkuasukas: — Se on [illegible]
hästä sillä täällä oli yllä[illegible]
eräs valoisuusaste ja otti [illegible]

[illegible]en erottamisvaatimus, olisi pitänyt [illegible]
puolueessa ja osuustoimintaliik[illegible]
keessä ennakolta asteellisesti val[illegible]
mistella, vieläpä kunnolla, ennenkuin nostettiin julkinen vaatimus tästä organisatoorisesta toimenpiteestä. Sen sijaan että niin olisi tehty, annettiin Haloselle nyt vielä [illegible]ollainen "valtti" käsiin, että här[illegible]
[illegible]aattoi, väärin tulkiten eräiltä joh[illegible]
avilta tovereilta saamiaan kirjeitä [illegible]
[illegible]ittää puoluesihteeristön erotta[illegible]
mispäätöksen johtuneen vain siitä [illegible]
ettei hän ryhtynyt Keskusosuus[illegible]
kunnassa kannattamaan rahalainan [illegible]
antoa Komm. Puolueelle. Ennen kaikkea tuolla demagogisella väit[illegible]
teellään hän sai Keskusosuuskunnan hallinnon fraktiassa enemmis[illegible]
n puolestaan ilmikapinaan puolue[illegible]
ohtoa vastaan, sillä näiden pikku[illegible]
orvarien mielestä oli tietysti kau[illegible]
istus ajatellakaan varojen lainaa [illegible]
mista kommunistiselle puolueelle [illegible]
Puolueesihteeristön Superioriin lä[illegible]
[illegible]tämä komissioni ei sen parem[illegible]
in osannut keskittää huomiot[illegible]
Halos-kysymyksen **poliittiseen** puo[illegible]
leen. Päinvastoin tämä komission[illegible]
oki keskeiseksi taistelunumeroksi [illegible]
en aivan toisar

Kevät-Huvimatkat
SKANDINAVIAN-AMERIKAN LINJAN

Suuret valtamerilaivat lähtevät suoraan HALIFAXISTA

"UNITED STATES" Huhtik. 7 p.

"OSCAR II" Huhtik. 21 p.

3:nen luokan piletti Halifaxista Helsinkiin vain $108.50

Suuri alennus edestakaisen piletin ostamalla.

JOS lähiaikoina on tarkoituksenne matkustaa Suomeen on teille edullista valita jompikumpi näistä laivoista. Siten tulette saamaan mitä hauskimman matkan, yhtäjaksoisesti ilman rasittavia junamatkoja välillä, vain yksi muutto laivasta toiseen Kööpenhaminassa.

Tämän vuoden suuri tapaus:
"Runebergin Laulajain" HUVIMATKA SUOMEEN
New Yorkista Toukokuun 31 p:nä
KAIKKI VOIVAT YHTYÄ RETKEEN

Pyytäkää lähempiä tietoja paikallisasiamiehiltämme, tai suullisesti ja kirjeellisesti allekirjoittaneilta:

SCANDINAVIAN AMERICAN LINE

969 ST. ANTOINE STR. — MONTREAL, QUE.
461 MAIN STR. — WINNIPEG, MAN.
1321 FOURTH AVE. — SEATTLE, WASH.
J. W. Ahlqvist, Box 69, Sudbury, Ont.

MATKUSTAESSANNE
SUOMEEN
TAHI TUOTTAESSANNE
SUKULAISIANNE TAI TUTTAVIANNE
SUOMESTA
CANADAAN
KÄYTTÄKÄÄ AINA
RUOTSIN
AMERIKAN
LINJAA
Suomalaisten Suosima Linja
Ja olkaa vakuutetut luotettavasta palveluksesta, erinomaisesta mukavuudesta ja nopeasta kuljetuksesta

Piletin ostoa varten kääntykää linjan lähimmän asiamiehen puoleen tahi kirjoittakaa suoraan seuraavilla osotteilla:

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley Street, Montreal, Que.
J. W. Ahlquist, Box 69, Sudbury, Ont.

in, kun todella on kysymys
tumattomista, täytyy osata
ajoissa huolta niiden eristä-
tä. Muuten joudutaan sem-
ssa puolueissa kuin Amerikan
essa erottamaan jäseniä aivan
paljon.

Matti Tenhunen, joka yh-
tov. **Puron** kanssa on kutsut-
elostamaan Politsihteeristölle
riitoja, on niitä harvoja Yh-
ltain työväen osuustoiminta-
en johtomiehiä, jotka ovat py-
t Kommunistiselle Puolueelle
isena. Hän on langennut eri-
n oikeistolaisiin erehdyksiin
oiminta-liikkeen kysymyksissä
vioden osuustoiminnan merki-
kapitalismin vallitessa), eikä
elvittänyt itselleen riittävästi
jälkeisen kapitalismin toisen
mannen kauden välistä eroa.
mainittu virheellisyys tov.
sella on epäilemättä pohjim-
sti yhteydessä sen kanssa, et-
än ole huolimatta vilpittö-
esiintymisestään "Amerikan
usasema"-opin pahimpia
erilaisiä) muotoja vastaan —
ään näihin asti täydellisesti
nut itseään tämän vaaralli-
arhaopin juuria, joka oppi,
Kominternin viime Avoimes-
jeessä osoitettiin, eli entisel-
hemmistöryhmälläkin (mihin
enhunenkin kuului) lähtökoh-
Mitä taas tulee hänen ereh-
sä osuustoimintakysymyksis-
n on tässä otettava huomi-
että niin hyvin Yhdysvaltain
johto kuin myös Komintern
imet ovat niissä ennen anta-
päselviä ja aivan vaillinaisia

Tenhusen suuri virhe oli sii-
tä hän Halosen ja puolueen
taistelussa, kun piti täy-
tarmolla ja viivyttelemättä

nousta puolueen puolesta Halosta vastaan, osoitti sellaista passiivista suhtautumista, ettei sitä voinut pitää muuna kuin sovittelevaisuutena. Tov. Tenhunen oli silloin erittäin vaarallisessa väliasemassa, jossa sisäisen taistelun logiikka olisi voinut työntää häntä Kommunistisen Puolueen rintamalta poispäin. Tov. Tenhunen oli oikeassa vaatiessaan puoluejohtoa ennenkaikkea ideologisesti valmistelemaan Halosen erottamisvaatimusta. Mutta itse tov. Tenhunen ei sitä valmistellut julkisuudessa sellaiselta selvyydellä, kuin poliittinen tarve olisi vaatinut. Ja kun Keskusosuuskunnan fraktiassa asiaa käsiteltiin, niin **tov. Tenhunen kyllä** tänesti puolueen KK:n sihteeristön vaatimuksen puolesta, mutta puhui — sitä vastaan! Tov. Tenhusella on näin ollen syytä paljon tarkemmin kuin tähän asti oppia erottamaan politiikassa pääasia sivuasioista. Tällä kertaa on pääasia taistelu oikeistovaaraa vastaan. eikä vain ylimalkaan, vaan juuri sen nykyisessä konkreettisessa, s.o. **haloslaisessa** muodossa. Muussa muodossa on tov. Tenhunenkin kyllä puhunut oikeistovaaraa vastaan, mutta haloslaista oikeistolaisuutta vastaan hän ei ole väkeä nostattanut.

Hän ei myöskään ole tehnyt kaikkea voitavaansa puoluejohdon ja sen kautta koko puolueen auktoriteetin puolustamiseksi. Se on johtunut hänen epäluuloisuudestaan tov. Puron ja Suomal. Toimiston kaikkea toimintaa kohtaan, kuin olisi se vanhan ryhmäkuntaisen toiminnan jatkamista. Siihen epäluuloisuuteen ei ole enää mitään syytä. Vanha ryhmäkuntaisuus on haudattu, vanhoja syntejä älköön puolelta eikä toiselta muistettako, eikä epäluuloisuudella saa kukaan vaikeuttaa yhteisen kommunistisen taistelurintaman lujittamista. Tov. Tenhunen, joka ilman mitään ehtoja ja pidätyksiä — samoin kuin tov. Purokin — yhtyy tässä meidän kirjeessämme esitettyyn kantaan joka kohdassa, vakuuttaa olevansa valmis teossa ja toiminnassa ajamaan tämän oikean kannan toteuttamista, Puolueen Keskuskomitean ja sen elimien johdolla. Kun näin on asia, niin älköön myöskään puolueen johdon elimien taholta kukaan osoittako aiheetonta epäluuloisuutta tov. Tenhusen toiminnan johdosta, kuin ei olisikaan totta se, että hän ei tahdo kaivaa maata puolueen johdon jalkain alta.

Puoluejohdon on ruvettava tästä lähin kiinnittämään tarkempaa ja säännöllisempää huolta suomalaisten jäsenten ja järjestöjen kehitykseen yleensä ja erityisesti 9:nnen piirin johtoon. Se seikka, että tämä Minn-piiri viime vuonna jätettiin useammaksi kuukaudeksi ilman piiriorganisaattoria, ei voinut olla osaltaan vaikuttamatta siihen, että taistelu haloslaisuutta vastaan ei tullut niin hoidettua kuin olisi pitänyt. On harkittava, eikö lähivuosiksi pidä sijoittaa Duluthiin alipiirin tomisto, jota johtaisi suomenkieltä osaava alipiirijärjestäjä. Erityistä huolta on kiinnitettävä suomenkielisen työväen pää-äänenkannattajan Työmiehen sekä uuden aikakauslehden Viestin toimittamiseen ja levittämiseen. Ainoastaan kommunistisena joukkolehtenä voi Työmies täyttää tärkeän tehtävänsä työväen luokkataistelussa. Puolue ei suinkaan syrjäytä Työmiehen osakkeita omistavien puolueeseen kuulumattomienkaan työläisten sananvaltaa Työmiehen asioissa tai Työmies-yhtiön vapaata, sääntöjenmukaista päätösvaltaa. Keskivaltioiden suomalaisten työläisten on varmasti suojeltava lehtensä joutumasta koskaan opportunistien käsiin.

Suomalaiset toverit Yhdysvalloissa!

Teidän suomalaisen järjestönne entinen irrallinen, puoleksi federalistinen yhteys Yhdysvaltain Kom. Puolueeseen on tehnyt, etteivät kaikki suomalaiset puoluetoverit vieläkään tunne Amerikan Kommunistista Puoluetta "omaksi puolueekseen" siinä täydessä merkityksessä, että tahtoisi sen asettaa jokaisen muun järjestön edelle johtavaan asemaan. Sitäpaitsi on vielä vanhain sosialidemokraattisten ja syndikalististen traditsionien jätteitä heikontamassa puoluekurin tuntoa. Tätä käyttävät teidän keskuudessanne hyväkseen oikeistolaiset, yrittäen lyödä kiilaa niin hyvin puolueen jäsenten ja puoluejohdon väliin, kuin myös puoluecttomain joukkojärjestöjen ja puolueen väliin. He tahtovat täten likvideerata sekä puolueen johtavan osan että puoluekurin, tuhotakseen siten koko kommunistisen puolueen perustuksen. Kaikki mokomat haloslaisten yritykset on yhteisvoimin lyötävä takaisin. Jokaisen rehellisen toverin velvollisuus on empimättä taistella oikeistovaaraa vastaan. Sovittelevaisuus tai edes horjuminen ja epäröiminen taistelussa haloslaisia vastaan ei nyt enää ole ainoastaan virhe, vaan suorastaan rikos.

Politsihteeristö on tietoinen siitä, että tämä kirjeemme, johon Amerikan KP:n edustaja on täydellisesti yhtynyt, ei anna aihetta mihinkään erimielisyyksiin, vaan merkitsee päinvastoin teidän puolueenne nykyisen johdon ja Kominternin johtoelimien välillä, vaan merkitsee päinvastoin heidän puolueenne johdon itsealkaman kurssin jatkamista ja vahvistamista. Toivoen Amerikan Komm. Puolueen enemmän kuin tähän asti lähettävän tietoja Kominternin johtoelimille suomalaistenkin toverien työstä Yhdysvalloissa, kehoittaa Politsihteeristö kaikkia puolueen jäseniä täydellä luottamuksella toimimaan puolueen nykyisen Keskuskomitean ja sen Suomalaisen Toimiston johdolla.

Puolueen johdon on osaltaan tehtävä voitavansa saadakseen suomalaiset järjestöt ja toverit (ennen kaikkea nuoret kommunistit) mitä tehokkaammin ottamaan osaa yleiseenkin puoluetyöhön ja sitä tietä täydellisesti sulautumaan puolueen elimistöön. Teidän, suomalaisten puoluetoverien puolestanne, jokaisen poikkeuksetta, on todellisten bolshevikien tavoin puolustettava sekä puolueen että puoluejohdon arvoa. Teidän on kaikkien ymmärrettävä, että sellaista puoluetta, jonka johdolla työväenluokan pitäisi pystyä, mitä ankarimmissa taisteluissa kukistamaan koko porvarillinen luokkaherruus, ei saada ikinä kasvatettua, elleivät puolueen jäsenet, sen sijaan että vain jotenkuten noudattaisivat puolueen ja puolujohdon päätöksiä, **innolla taistele niiden puolesta.**

Helmikuulla, 1930.

Kommunistisen tervehdyksin,

KOMMUNISTISEN INTERNATIONALEN EXEKUTIIVIKOMITEAN POLITSIHTEERISTÖ.

Toilauksia maailmalta

— Oletteko nyt näyttäneet kaikki mitä kaupassanne on?

— En aivan. Vielä on näyttämättä tilikirjastani se kohta, jossa mainitaan teidän velkanne määrä.

OLI YMMÄRTÄNYT

Tuomari, todistajalle: Nyt saatte sanoa sanottavanne, mutta muistakaa, että kerrotte vain sellaista mitä itse olette nähnyt tai kokenut, ei siis sellaista mitä muilta olette kuullut. Ymmärrättekö?

Todistaja: Ymmärrän.

Tuomari: Milloin olette syntynyt?

Todistaja: Mutta senhän minä olen vain kuullut muilta....

KYLLÄ KAI SITTENKIN

Humoristinen kaveri (kadulla myöhään toiselle): — Sinä kai menet nyt kotiin muuttamaan vaatteita?

Toinen: — Oletko hullu — muuttamaan vaatteita kello yhden aikaan yöllä!

Humoristi: — En, mutta arvelin vain, että kai sinäkin jo tähän aikaan kotiin päästyäsi vedät jotain sänkyvaatteita päällesi.

HYVÄNTEKEVÄISYYS

— Ettekö hyväntahtoisesti ostaisi pari lippua hyväntekeväisyysiltamaan?

— Mitä tarkoitusta varten iltama pidetään?

— Viime iltaman tappion korvaamiseksi.

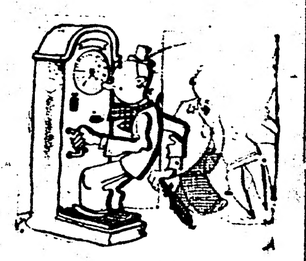

— Kumpa saisin sen pahuuksen näyttämään kuinka myöhä nyt on!

MITÄS SITTEN

— Isä, onko vaimo miehen parempi puolisko?

— On, poikani.

— Mutta jos hän menee kahdesti naimisiin, niin mitä hänestä siten tulee?

HERRASNAISTEN KEITTOTAITO

Herra: — Mitäs me saamme tänään päivälliseksi, Miina?

Keittäjätär: — Jaa, ellei rouva tuppaudu auttamaan, niin tästä kylä valmistuu vihanneskeitto ja pihviä.

VALTIOMIESTEN KIHARAT

Kuten muistetaan, pidettiin hiljattain Haagissa, Hollannissa, konferenssi, jossa olivat edustettuina kaikkien suurvaltojen ministereitä, mutta erittäinkin rahaministereitä, koska konferenssi käsitteli etupäässä taloudellisia asioita. Ahkerana kaskujen kertojana esiintyi konferenssissa Englannin rahaministeri Snowden, jonka tuotetta väitetään seuraavankin kaskun olevan. Juttu on samalla sekä mairitteleva että epämairitteleva naisille, aivan kuinka kukin sen itse suvaitsee ottaa.

Naiset olivat nähneet Lloyd Georgen menevän parturiin ja lähettivät senvuoksi kirjelipun parturille rukoillen, että kukin heistä saisi kiharan Lloyd Georgen hiuksista. Kävi kuitenkin niin, että Lloyd George kysymyksenalaisessa tilaisuudessa ajatti partansa, eikä leikkuuttanutkaan hiuksiansa. Parturi ei siis tiennyt, miten hän menettelisi täyttääksensä naisten toivomukset.

Tuskin oli Lloyd George kuitenkaan ehtinyt poistua eräästä takaovesta, kun sisälle tuli belgialainen Jaspar pitkine välkoisine kiharoineen. Hän tahtoi leikkauttaa hiuksensa. Nopeasti parturi leikkasi eräitä pisimpiä kiharoita Jasparin päästä, pani ne kuoreen ja lähetti odottaville naisille. Nämä maksoivat runsaskätisesti jkallisarvoisesta muistosta.

PULMA

Professori: — Miten menettelee kanditaatti, jos joku on palelluttanut jalkansa?

Kanditaatti: — Minä hieron jalkoja lumella?

Professori: — Oikein! Mutta oletakaamme sen tapahtuvan mätäkuussa, jolloin ei ole lunta mistään saatavissa.

OLI TUTKINUT ASIAA

— Vai niin, vai aikoo Miina nyt mennä naimisiin. Onko Miina nyt tarkoin selvillä siitä tärkeästä askeleesta, jonka aikoo ottaa?

— Tottahan toki. Olen tutkinut asiaa puolelta jos toiseltakin. Kolme povaria ja horoskoopintekijä ja unikirja ja spiritistimedio ovat kaikki sanoneet, että minulla on onnea rakkaudessa, niin etten minä suinkaan silmät ummessa miestä ota.

*

Ystävä: — Mistä se johtuu, että poikasi käyttää autoa ja sinä aina raitiovaunua?

Isä: — Hänellä onkin rikas isä, minulla ei.

*

Äiti: — Mitä isä sanoi kun särjit hänen piippunsa?

Pekka: — Pitääkö minun jättää kirosanat pois, äiti?

Äiti: — Tietysti.

Pekka: — Sitten hän ei sanonut mitään.

*

Tytti: — Minun isosiskoni on 25 vuoden vanha.

Kosija: — Hän sanoi minulle olevansa kahdenkymmenen.

Tytti: — Niin, mutta sitten hän oppi laskemaan vasta 5 vuoden vanhana.

ROHKEUS PETTI

Kuuluisa viulutaiteilija Joachim asui talossa, jonka akkunasta oli hyvä näköala läheiselle luistinradalle, missä iloiset luistelijat talvisaikaan tekivät temppujaan. Joachim ei osannut käyttää luistimia, mutta luisteljoiden näkeminen innostutti häntä siinä määrin, että hän päätti opetella tämän jalon taidon. Opettaja oli helppo hankkia ja tämä oli kovin ylpeä saadessaan kuuluisan taiteilijan oppilaakseen.

Opetus alkoi. Joachim kaatui heti ensi yrityksellä. Hän koetti uudestaan — mutta katui taas. Opettaja nosti hänet ylös ja koetti tukea häntä, mutta muutaman askeleen perästä oli taiteilija jälleen jäällä pitkin pituuttaan.

Näyttää siltä, että luisteleminen on taito, joka vaatii pitkäaikaista harjoittelua, huokasi Joachim.

"Tietysti, herra proftssori vastasi opettaja hymyillen. "Ei se niin helppoa ole kuin viulunsoitto."

Silloin petti Joachimin rohkeus ja hän lopetti harjoittelunsa.

EHDOLLINEN LUPAUS

Ylioppilas: — Herättäkää minut aamulla klo 9, rouva Penttinen!

— Kyllä, jos maisteri on silloin jo tullut kotiin.

VIISI PARISIN IHMETTÄ

Tähän saakka ovat Pariisin vilsi ihmettä olleet seuraavat: Place de la Concorde, Arc de Triomphe, Eiffeltorni, Bois de Boulogne ja Vendome-patsas, mutta arkkitehti Henri Sauvage on nyt laatinut uuden omalaatuisen luettelon. Ensimäinen ihme: parisilaisen kyky — myöskin hänen ollessaan maanalaisella radalla sardiinien tavalla sullottuna — säilyttää hyvätuulisuutensa. Toinen ihme: parisilaisen taito muuttaa ulkomuotonsa ja varsinkin vuodenaikojen mukaan. Kolmas ihme: Pariisin valoreklaamien kauneus ja moninaisuus. Neljäs ihme: näyteikkunoiden ja kauppojen aistikas koristaminen. Viides ihme: parisilaisen kyky suhtautua toiseen henkilöön, olkoonpa hän vaikka poliisi tahi autonkuljettaja.

Ruokaa saatavana
viikottain, päivittäin ja ateroittain.
MATTI KUOPPALA
136 John Lane, Sudbury, Ont.
(T-Tr-L

HUOM!

Ne, jotka tietävät olevansa minulle poortivelkaa, olisi hyvät että suorittaisivat määliskuun loppuun, taikka muuten julkaisen nimet lehdessä.

Toveruudella
Walde Wälkkilä,
Box 80, Hearst, Ont.

POJAT

kun tulett Hörstiin, niin käykää katsomassa Kurjen poikaa. Välä pyörii pyörät. Ja myös saa purasta. Siis terve näkemiin,

Hugo Kurki,
Box 41, Hearst, Ont.

Holland Amerikan Linja
toimeenpanee
HAUSKAN KESÄHUVIMATKAN SUOMEEN

TOUKOKUUN 2 PNÄ
UUDELLA, SUURELLA LAIVALLA
SS. ROTTERDAM
25,000 tonnia

Yhtykää tähän erikoiseen huvimatkaan ja palatkaa kotimaahanne ihanan Holannin kautta. Nähkää Hollanti ilman mitään lisämaksua. Matkustakaa suuressa, puhtaassa laivassa, jossa joka aamu vaihdetaan lakanat vuoteisiin. Suuret ilmavat hytit, kuuman sekä kylmän veden kanssa, leveät kävelykannet sekä paljon hyvää ja maukasta ruokaa, maailman parhaista toreista valikoituja.

Erikoispalvelus naisille ja lapsille.

New Yorkista Helsinkiin $108.50

TILATKAA PAIKKANNE NYT

J. W. AHLQVIST
100-102 Elm St., Sudbury, Ont.

CUNARD-LINJA
1840—1930
VANHIN LAIVALINJA CANADAAN

Cunard-linjan Canadan-reitti ylläpitää erinomaista yhteyttä Suomen, Ruotsin ja Tanskan välillä Montrealin ja Quebecin kautta.
Tämän reitin erikoisuuksista mainittakoon Cunard-linjan järjestämä kiertomatka Lontoossa, maailman suurimmassa kaupungissa.

Cunard-linjalla on erikoinen Skandinavialainen Siirtolaisten asutustoimisto Winnipegissä. Tätä toimistoa hoitaa Mr. Carl Jacobson, joka toimittaa maanviljelijöille skandinavialaisia farmiapulaisia, joko miehiä tai naisia tai kokonaisia perheitä. Sukulaisenne ja tuttavanne tuodaan Canadaan turvallisesti Cunard-linjan johtamissa matkaseurueissa.

Kirjoittakaa, omalla kielellänne, jollekin allaolevista osoitteista, saadaksenne tietoja, joita ähnetään nopeasti ja mielellään.

10053 Jasper Ave. EDMONTON
100 Pinder Block SASKATOON
401 Lancaster Bldg. CALGARY
270 Main St. WINNIPEG, Man.
86 Wellington St. W. TORONTO, Ont.
227 St. Sacrament St. MONTREAL, Que.

Cunard LINE

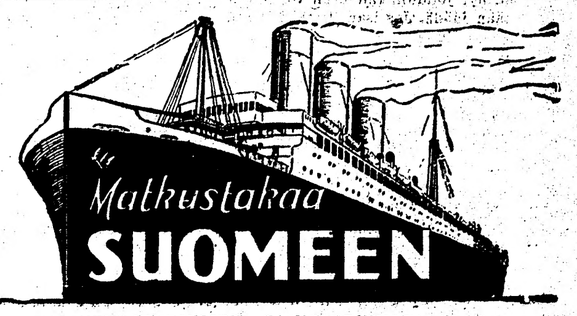

TALVIPURJEHDUKSET—SAINT JOHNISTA, N. B, GLASGOVIIN—BELFASTIIN—LIVERPOOLIIN
*Huhtik. 5 ..... MINNEDOSA
*Huhtik. 11 ..... DUCHESS OF BEDFORD
*Huhtik. 17 ..... MELITA
†Huhtik. 18 ..... DUCHESS OF YORK
*Huhtik. 25 ..... DUCHESS OF ATHOLL
*Ei käy Belfastissa
*Ei käy Liverpoolissa.
**Käy Liverpoolissa ainoastaan.

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN—ANTWERPENIIN
Huhtik. 23 ..... MONTROSE

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN—HAMPURIIN
Huhtik. 16 ..... MONTCALM

CHERBOURGIIN JA LONDONIIN
Huhtik. 10 ..... METAGAMA

NEW YORKISTA
CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN
Huhtik. 19 ..... EMPRESS OF AUSTRALIA
Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus järjestelmä

J. W. AHLQVIST, Box 69, Sudbury, Ont.
Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Euroopaan, tehkää lähetys Canadian Pacific Expressin välityksellä.

POJAT!
Saatte puhtaan siegeli bedin, kun tulette ruuminkitalooni Sudburyssa. Paikka sijaitsee Liberty haalin vieressä.
J. MÄKYNEN
Phone 2152 Box 1671

Parturiliikkeeni
— sijaitsee —
329 Montague Street.
Puhdas ja hyvä työ.
EINO SMITH
Sudbury, Ont.

Puhelin Marquet 0432
Cafe and Restaurant
KARJALA
KAHVILA JA RUOKALA
Tarjoillaan päivällisiä kaiken päivää, halvat annokset.
JOHN KOUHIA
910 Cathedral St., Montreal, Que

FINNISH BAKERY
Box 1306 Timmins, Ont.
Korppu- ja leipä-tilaukset nopeaan ja huolellisesti täytetään.
(TTL

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1 1-2 senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 25 senttiä kerralta.

Tähän osaan tarkotetut ilmotukset on ilmottajan tai ilmotuksen ottajan merkittävä PAIKALLISILMOTUS.

SUDBURY, ONT.

USI PARTURILIIKE VAPAUden talossa. Sisäänkäynti sivulta. Jalmar Oksanen.

MONTREAL, QUE.

ED. HELSBERGIN ASIOIMISTO. 926 Ste. Monique St. Puhelin Harbour 8336. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

MRS. HELSBERGIN UUSI "MOjakkasappa". Ruoka-annokset 20c ylöspäin. 926 St. Monique St., Montreal, Que.

PORT ARTHUR, ONT

PAPPA HILLMANIN KENKIEN korjausliike, 101 S. Windermere Ave., Port Arthur, Ont.

C. A. STENBACK, VALITTAA ostajille ensiluokan lihaa Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä, 529 Simpson P., puhelin S. 1185. M Maine ja S Väyrynen.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370. Victoria Block, Fort William.

UUSI AJANMUKAINEN HÖYRYsauna Court ja McIntyre katujen kulmassa avoinna arkipäivinä kello 2:sta päivällä kello 12:sta yöllä. E. Kivipeito ja E. Ranta. (Tiis.

ROUYN, QUE.

PARTURIIKKEENI, MAIN AVE Norandan katujen kulmassa. Matti Kenni. (TP

TORONTO, ONT.

SUOMALAINEN KIUVASSAUNA, 176 Spadina Ave., Toronto, Ont., yläpuolella Queen Streetin. Auki 1—12. Naisille: keskiviikko ja perjantai; miehille: kaikkina muina päivinä.

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
9 Durham St.
—Box 1873—

Sudbury

WHERE TO GO TO-NIGHT? APRILLITANSSIT, HEI!

Iloiset tanssit on Liberty haalilla taas tänä iltana, että mitenkäpä sieltä malttaisi jäädä kukaan pois, varsinkin kun kevät on jo ilmassa ja kehoittaa ihmisiä nostamaan päätänsä ja rintaansa ja, niin — jalkaansa, johon on paras tilaisuus Liberty haalin tansseissa.

VÄHENNYKSET FROODIN KAIVANNOSSA

Viime viikon aikana vähennettiin Froodista 175 miestä komppaniaan antaman tiedon mukaan. Nämä miehet olivat käyneet tarpeettomiksi, kun kaivannon alkuvaiheilla tehdyt valmistelutyöt on saatu loppuunsuoritetuksi.

KAUPPALAN KATUKUSTANNUKSET VIIME VUONNA

Juuri julkaistujen numeroiden mukaan maksoi katujen "peivaaminen" kauppalalle 99,252.99 dollaria viime vuoden aikana. Summaan sisältyy myös viemäreiden laittokustannukset uusien katujen alle. Jalkakäytäviin kulutettiin 25,000 dollaria. Useita siltoja varustettiin uudella pintakerroksella. Suurin "japi" oli Nelson kadun kattaminen rautasillalle asti, mikä maksoi vähän yli 30,000 dollaria.

JO KUULUU JUHLAHUMUA

Nykyään ei Sudburyssa kuule paljon muuta puhuttavankaan kuin suurista, pienet ei tule kysymykseenkään. Jos iltasin pistäydyt Liberty haalille, näet joukon niskamiehiä koolla ja onpa siihen lyöttäytynyt penkkiurheilijoitakin mukaan. Ehkäpä noin puheissa painitaan enemmän kuin painihuoneessa, sillä hiki tippuu pojilta virtanaan. Tässä yhtenä iltana näytin miesten rannekelloa, joka on lahjoitettu kunniapalkinnoksi. Sanoin, että se tulee sille painijalle joka irvistelemättä painii kaikki matsit, se on siis iloiselle painijalle.

Näkyvät olevan vähän epävarmoja kuka mahtaa olla "herrajeesus" sarjassaan, sillä hyviä poikia tulee Torontosta, Arthurista ja monista muista paikoista. Uskalsipa allekirjoittanutkin mennä petsimään Kujanpään Kallen puolesta, ensimäisestä tilasta. En olisi muuten uskaltanut, mutta kun se on kotpaikkanen ja on minunkin monta kertaa harteilleni heittänyt, jota ei vielä Sudburyn niskamiehet ole tehneet. Niin, ne ovat sitä lajia suuruutta, jossa tulee voima kun sykkeen.

Mutta vielä suuremmat ovat ne tyttö- ja ukko-juhlat, jotka lähestyvät hirmuisella vauhdilla ja ovat työntäneet kumoon jo monta tulenkestävää vanhaapoikaa. Laineen Lassakin on kuin puulla päähän lyöty, näkee vain unta akoista ja sähkösanomista. Eilen iltapäivällä kun piti heittää koria pesään, pistikin kolit ja soveltelin erehdyksessä suuhunsa. (Luuli kait olevansa tyttö- ja ukkojuhlien herkkujen kimpussa.) Ne kun kuuluu tulevan niin herkulliset ettei ole poikamiehen suu tuntea saanut, eikä akkojen suussakaan sellaista palaa pyörinyt.

Hyvin on ollut Pehkonenkin kalpea, se näet kuuluu akkojen oopperaan ja kaikin mokomin koettaa saada ainehistoa tytöistä ja ukoista.

Sanottakoon muutama sana näitten juhlien merkityksestä. Kysymys tällä kertaa on, kutka parhaiten onnistuvat ohjelmansa ja rahallisen tulon puolesta, joista tulot lankeavat osastolle. Uskallammepa jo näin edeltäpäin sanoa, että voittajia olemme, sillä ukothan ne tämän maailman ovat pystyssä pitäneet. Mutta sittempähän nähdään, sillä hyviä ovat akat ja pojatkin.

Juhlat aloitetaan **perjantai-iltana** näytelmällä "Korpivirroilta", Peräpohjolan tukkityöläisten elämää kuvaava laulunäytelmä 4:ssä näytöksessä. Näytelmässä ovat aika hyvät voimat mukana. Emme tahdo sanoa paremmat, sillä moni voisi loukkaantua. Henkilöluettelo maksetussa ilmoituksessa.

Lauantaina kello 8.30 ohjelmailta. Ohjelman loputtua illan päänumero näyteikkunan omistamisesta ukkomiesten ja poikamiesten välillä. Näyteikkuna myydään amerikkalaisella huutokaupalla. Pitäkää ukkomiehet mielessänne että tämä on kunniakysymys, jota ei hevillä anneta poikamiehille. Kyllä niillä meininki on se saada, koska akat ovat listojen kanssa jo pari viikkoa hypänneet kaikki mahdolliset ja mahdottomat paikat.

Kaiken ilon perästä pistetään vielä kipeästi lapikasta lattiaan, jossa ukot ei saa tanssia muitten kuin tyttöjen kanssa ja päinvastoin. Tanssittakoon pojat akkoja, koska ovat niitten kelkkaan ruvenneet.

Sitten sunnuntai-iltana juhlaillallinen, ne herkut joista alussa mainitsin. Illallisen syötyä suoritetaan *ohjelmaa: juhlapuhe*, laulua, soittoa y.m. y.m.

Kehoitamme yleisöä, joka haluaa päästä osalliseksi maukkaasta ateriasta, jonka valmistaa Amerikan puolelta tilattu erikoinen kokki apulaisensa kanssa, ajoissa tilaamaan tai ostamaan paikkansa pöydässä. Kauppaajia ei tarvitse kysellä, ne kyllä esittävät itsensä.

Kun on saatu yllinkyllin hengen ja ruumiin ravintoa, aloitetaan ennenkuulumattomat revontulten keskiyön tanssit kello 12.15 yöllä. Soittaa kaupungin paras tanssiorkesteri.

Maanantaina esitetään toisen kerran "Korpivirroilta".

Huom.! Joka ilta ensiluokan ravintola ja nopea tarjoilu pöytään.

Katsokaa lähemmin torstain Vapautta. Joka sivuuttaa nämä juhlat, sivuuttaa elämänsä nautintorikkaimman tilaisuuden.

L. H.

POLIISIOIKEUS

Kalamiehen onni on vaihteleva, joskus sattuu, että saa muutakin kuin pyytää, niinkuin Vasenius ja Västilä nimiset kalamiehet saivat 10 dollaria sakkoa ja kulut kun luottivat laiskuuteen ja kiinnittivät kolme koukkua laudanpalaan, sen sijaan, että olisivat itse olleet ongessa käsin, kuten laki määrää.

Steve Shuchones oli lyönyt vaimoaan juovuksissa ollessaan, josta Mrs. haastoi Steven oikeuteen. Tuomarin kysymykseen, että pannaanko Steve linnaan, vastasi vaimo itku kurkussa: "Ei toki, en minä sitä halua." Samalla aikaa Steve itsekin vakuutti: "I no drink any more." Vahvistettuaan raittiuslupauksensa kirjallisesti, maksoi Shuchones 10 dollaria ja kulut sakkoa ja lähti toteuttamaan aselepoa käytännössä.

Rousseau-niminen mies oli haastanut Joseph Gagnonin oikeuteen pahoinpitelystä. Antamassaan todistuksessa Rousseau väitti Gagnonin osoittaneen "homoseksuaalisia" oireita häntä kohtaan ja oli tappelu syntynyt Rousseaun osoittaman "kylmyyden" johdosta. Myös riita dollarin setelin omistamisesta oli ollut jonakin tekijänä. Lisätodistajien kuulusteluа varten lykättiin juttu huomiseen.

Kolme henkilöä saivat juopumussakkoa 10 dollaria ja kulut, tai 20 päivää, yhden päästessä samanlaisesta syytteestä vapaaksi, kun ilmeni, että mies oli pidätetty "kännissä" lääkärinhoidon jälkeen, jonka vaikutuksesta oli uhrin päätä vähän "viirannut".

Kaksi kuukautta vankeutta vaatetavaroiden varastamisesta sai muuan mies, joka vasta pari viikkoa sitten oli jättänyt paikkansa Burwashissa.

Taudit oileet uhkaavina vankifarmeilla

TORONTO, maalisk. 31. — Täällä on tullut tiedoksi, että Burwashin vankifarmi ja Guelphin kasvatuslaitos ovat olleet karanteenissä tarttuvien tautien vuoksi. Burwash on ollut karanteenissä jo useampia kuukausia siellä ilmenneen isonrokon vuoksi ja Guelphin laitos on ollut eristettynä yhden kuukauden tulirokon vuoksi. Molemmat vankilat ovat nyt kuitenkin jo vapautetut karanteenimääräyksestä.

Asia tuli tiedoksi kun Donin vankilan kuvernööri ilmoitti, että karkausyrityksen tehneitä vankeja säilytettiin siksi Donin vankilassa, kun nämä toiset laitokset olivat karanteenissa.

KIITOS

Minä allekirjoittanut tahdon kiittää siitä rahalahjasta jonka keräsitte minun hyväkseni kun olin sairauteni tähden pakoitettu matkustamaan Suomeen. Keräys tuotti $138.30. Vielä erikoisesti kiitos keräyksen toimeenpanijoille ja lahjottajille.

Mirjan Puistolahti,
Sudbury, Ont.

Sydämen surulla ja kaipauksella täten ilmoitan, että kuolema riisti pois rakkaan vaimoni sekä hellän äidin

HILMA ELINA WIRTANEN
(o.s. Rosenberg)

sairastettuaan ankaraa keuh kokuumetta 10 päivää, nukkui hän kuolon uneen St. Josephin sairaalassa, Sudburyssa, Ont., maalisk. 27 p. kello 2.30 ip. suureksi suruksi minulle, hänen miehelleen sekä tyttärilleen Ellalle ja Rachaelille perheineen Sudburyssa, isälle ja siskolle Suomessa, kahdelle siskolle Yhdysvalloissa ja laajalle tuttavapiirille täällä sekä Suomessa. Vaimoni oli syntynyt Reposaarella, P. Läänissä, marrask. 15 p. 1883, ollen kuoltuaan 46 v., 4 kk. ja 12 p. ikäinen, josta 17 vuotta asunut Canadassa, viimeiset 11 vuotta Cartier, Ont.

Kalle Wirtanen.

Olit eloni, iloni, toiveeni
kallein,
Elosi aikana mulle,
Sun silmäsi suljin kyynelteni
kanssa
Kun elo oli sammunut sulta.
Sun muistosi säilyy kalliina,
eloni ihanteissa.
Jää hyvästi, rakkahin
Hilmani,
Ja keveät mullat sun
haudallesi.

Miehesi Kalle.

Nyt umpeen vaipui se
kirkas silmä,
Sydän lempeä nyt on niin
kylmä
Ja äidin peittivät he nurmen
alle,
Jost' ei hän vastaa
valittajalle.
Levää rauhassa, oi, armahin
kulta äitimme.

Rachel ja Ella.

Täten lausumme vilpittömät kiitoksemme kaikille niille jotka niin suurilukuisesti ottivat osaa suuruumme. Myöskin kaunis kiitos seppeleistä sekä lauluista.

Samat.

Työläinen! Oletko uudistanut tilauksesi?

THE BANK OF TORONTO

TÄTEN TIEDOTTAA

UUDEN HAARAKONTTORIN avauksesta

Jean ja Bartram katujen kulmassa, joka tunnetaan nimellä

Pohjoispään Konttori

Te olette kohteliaasti kutsuttu tekemään liikkeenne tämän uuden haarakonttorin kautta. Täydellinen pankki palvelus aina käytettävissänne. Säästötilit ovat erikoisesti tervetulleita. Talletuslaatikkoja saatavana pienellä vuokralla. Kohteliaisuus sekä persoonallinen palvelus taataan jokaiselle liiketuttavallemme.

D. G. NAIRN,
Manager.

PANKKI SÄÄSTÖJÄ VARTEN

Ruotsin Amerikan Linja

Suomalaisten Suosima Linja

Ensimäiset Nyt Lähtevät Laivat

Jotka Tarjoavat Suoran, Nopean ja Mukavan Matkan Matkustajille

Canadasta Suomeen

(GÖTEBORGIN KAUTTA)

UUSI LOISTO-MOOTTORILAIVA

"KUNGSHOLM"

(20,000 TONNIA)

LÄHTEE

HALIFAXISTA — HUHTIKUUN 14 P.

"Kungsholm" on Suurin, Uusin ja Hienoin Laiva Joka Ylläpitää Välitöntä Liikennetta Skandinaviaan.

SUOSITTU ja NOPEA

SISÄLTÄ TÄYDELLISESTI UUSITTU

"DROTTNINGHOLM"

LÄHTEE

HALIFAXISTA — HUHTIKUUN 28 P.

Suomalaista Seuraa! — Erikoinen Suomalainen Palvelus! — Suomalaista ruokaa!

Atlannin ja Pohjanmeren poikki samassa komeassa valtamerilaivassa — Koko matka Canadasta Suomeen kestää ainoastaan 10 vuorokautta

Canadan Suomalaisten Kevät-Huvimatka

SUOMEEN

Toimeenpannaan Maailman Kuuluisalla Moottorilaivalla

"GRIPSHOLM"

joka lähtee
HALIFAXISTA — TOUKOKUUN 4 P.
(GÖTEBORGIN KAUTTA)

Linjan Suomalainen Asiamies K. J. OKSANEN

tulee henkilökohtaisesti johtamaan tämän huvimatkan Suomeen saakka. Osanottajat lähtevät Montrealista Toukokuun 2 p. klo 7 illalla C. N. R. rautatiellä.

LIITTYKÄÄ TÄHÄN HUVIMATKAAN! TILATKAA HYTTIPAIKKANNE NYT!

Saadaksenne hyvän paikan laivassa päättäkää heti ja tilatkaa piletti lähimmältä Linjan asiamieheltä tahi kirjoittakaa suoraan seuraavilla osoitteilla:

Swedish American Line

1410 Stanley Street, Montreal, Que.

J. W. AHLQVIST, Box 69, Sudbury, Ont.

Torstai On "Capacity Day" Myynti

THE CANADIAN DEPARTMENT STORES LIMITED

DURHAM ST. SUDBURY, ONT.

Tulkaa aikuisin kauppaamme torstaina huhtik. 3 p. Nähkää se suuri tavaravalikoima jonka olemme asettaneet näytteelle tätä yhtä päivää varten, rahan säästöhinnoilla. Teette huomattavan säästön jos saavutte aikasin.

Naisten oikeita silkkisukkia	89c
Naisten hienoja Rayon alusvaatteita, kaunis valikoima	$1.19
Naisten sieviä kenkiä kevättä varten	1.98
Naisten tweed takkeja	8.95
Broadcloth pumpulikangasta, jaardi	19c
36 t. Rayon crepe kangasta, jaardi	1.15
Liinasta pyyheliinakangasta, jaardi	25c
Turkkilaisia pyyheliinoja, koko 18x36, 5 kpl.	1.00
Liina pöytäliinoja, koko 64x64	1.98
5 säkeen luutia. Erikoistarjous	39c
Valuraudasta tehtyjä paistinpannuja	79c
Merkattuja Hoover esiliinoja	69c
Mieseten pukuja, kaksien housujen kanssa	19.75
Miesten pyhäpaitoja	89c
Maalarien overhaaleja ja takkeja, kpl.	1.00

Tässä ei ole kaikki. Ainoastaan pieni osa niistä monista erikoisuuksista torstaina. Pitäkää silmällä "Capacity Day" hintalappuja joka osastossa, sillä niistä huomaatte erikoistarjouksemme.

Kaupassamme on 4 suomalaista kauppa-apulaista jotka mielihyvällä palvelevat teitä ja auttavat tavarain valinnassa, ynnä muissa.

THE CANADIAN DEPARTMENT STORES LIMITED

Torstaina, Huhtik. 3 p:nä On Se Päivä

Montrealin Suomalainen Valokuvaamo

suorittaa suurennus, jäljennös, väritys jai kaikkea muuta alaan kuuluvaa työtä. — Häätilaisuus- y.m. kuvausta ulkopuolella liikkeen tilauksesta. Filmiä kehitetään huolella. Filmejä lähetetään postitse tilattaessa. — Kaikki kuvaus taataan.

ATELIER FENNIA — Apt. 3, 772 Dorchester W. Montreal.

Työläisen Taskukalenteria V. 1930

On taas saatavana Vapauden kirjakaupasta, hinta 30c.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
BOX 69, SUDBURY, ONT.

Pojat!

Kun tulette Hearstiin, niin saatte ruokaa ja huoneita vastapäätä asemaa.

Walte Wälkkilä
Box 80, Hearst, Ont.

Chalykoff & Co.

Limited

Vaatetavaraa, työ- ja pyhäkenkiä, juvelli ja ruokatavaraa.
Leipää ja tarpeita.
HEARST — Box 12 — ONTARIO

Halutaan tietää

Muistatkos sinä **Jaakko Arvid Savo**, että sinulta jäi tänne Suomeen vaimo ja 2 alaikäistä lasta. Tämän ilmoituksen jos satut huomaamaan, niin ole hyvä ja kirjoita minulle. Jos joku hänen tuttavistaan tietää hänestä olisi hyvä ja ilmoittaisi minulle.

Mrs. Hanna Savo,
Noormarkku, Lassila, Pori, Suomi

Urheiluväen huomioon otettavaa!

Meillä on kaksi arvokasta kirjaa, jotka myymme pois huomattavalla alennuksella

Ensimmäiset Työväen Olympialaiset 1925

Hyviin kansiin sidottuna, ent. hinta $1.25, nyt 90c.

Työväen Urheilulehti v. 1928

Sidottuna hyviin koviin kansiin, ent. hinta $2.50, nyt $1.75.

Ensimmäiset Työväen Olympialaiset"-teos on mielenkiintoinen ja hyödyllinen kenelle tahansa muillekin paitsi urheilijoille. Onhan se tavallaan historiaa työväen kansainvälisestä urheiluliikkeestä. Meillä on vain pienempi määrä näitä teoksia jälellä. Hankkikaa ne ajoissa itsellenne. Teokset ovat myös arvokkaita lainakirjastoihin.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
BOX 69, SUDBURY, ONT.

Työläistoveri! Oletko jo tilannut Vapaud